

SALA DE LECTURĂ

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Luceafărul

Săptămânal editat de Uniunea Scriitorilor din Republica Socialistă România

PATRIA ÎN IANUARIE

Ca un ecou viu de conștiință, Mesajul de Anul Nou al secretarului general al partidului, tovarăzilor Nicolae Ceaușescu, poartă în cuprinderea sa problematică întregul traiect al acestui an, cel de al treilea și cincinalului actual, și se constituie într-un larg orizont de apropiere a viitorului din perspectiva căruia, acum, așa cum se subliniază, totul este să trecem în fapt, la îndeplinirea în tocmă a planurilor și programelor adoptate de Congresul al XIII-lea și Conferința Națională a partidului. O pirghie de schimb, dar la altitudin noi, superioare, se situează acest an în raport cu experiența de până acum a actualilor etape și în raport cu experiența viitoare. Căci el face într-un fel jumătatea acestui traseu al sporiilor factorilor intensivi ai dezvoltării economico-sociale, al împlinirii în toată domeniile și sectoarele de activitate, a noului, a cuceririlor înaintate ale științei și tehnicii, pentru a ridica nivelul randamentului muncii, al eficienței, forța de autodezvoltare după un ritm și o multitudine de cerințe în expresia cărora se relevă propriile noastre posibilități. Este vorba, în fond, de abordarea sistematică și concretă a viitorului, de pregătirea continuă a acestuia, dar, dintr-o perspectivă la fel de necesară și de importantă, este vorba de pregătirea noastră pentru acest viitor, este vorba de necontenita creștere și afirmare a spiritului revoluționar creator. În noua etapă a revoluției, sublinia secretarul general al partidului, se cere, în toate domeniile de activitate, un și mai puternic spirit revoluționar, de luptă și abnegație, să se pună pe primul plan îndeplinirea neabătută a principiilor etice și echității socialiste. Comunistii, revoluționarii trebuie să pună mai presus de toate interesele generale ale societății, interesele întregii noastre națiuni.

Este evident că, într-o asemenea vastă accepție a menirii luptei de care se leagă însuși destinul istoric al patriei și pe filiera căruia se disting vibrații și fapte adânc patriotice în toate marile momente ale existenței noastre naționale, un loc de deosebită importanță îl ocupă cultura și arta, întrucât activitatea de formare și afirmare în muncă, în viață, a trăsăturilor noi de conștiință. Aprecind că educația patriotică reprezintă o parte inseparabilă a dezvoltării construcției socialiste, a formării omului nou, secretarul general al partidului cere să sâdăm în conștiința oamenilor muncii, a tineretului patriei noastre sentimentul mândriei de a fi cetățeni ai României socialiste, de a fi participanți activi la realizarea celei mai drepte societăți din lume, de a fi permanent la datorie, de a servi, în orice împrejurări, poporul, patria, independența și suveranitatea României.

Valorile de conștiință politică, morală și socială au un înfinit tezaș de susținere în realitatea în însăși, atocuprindându-le, dar

ANIVERSAREA ZILEI DE NAȘTERE A TOVARĂȘEI ELENA CEAUȘESCU

Vitalitatea memoriei culturale

Diversitatea și dialogul culturilor salvează curcubeul de la monotonia cenusiului. Este imposibil să gîndim un conștient care să fie cucerit de o singură notă muzicală; sint aici, realități care, prin evidență, nu pot fi tăgăduite. Cum să anulezi spectrul lumii și ABC-ul muzicii? Istoria națională și chiar mersul culturii noastre pe orbitele modernizării ne obligă, parcă, să constatăm că asemenea opțiuni — abertante în premise și dezastruoase prin urmări — au fost minuite, făcîș sau latent. Situațiile problematice — ce revin permanent și insistent în cultura noastră — au fost depășite prin acțiunea conștientă de sine: luarea în posesie spirituală a identității etno-culturale, retragerea în formule sufletești care anulează vitregiile, astfel încît pe secvențele de istorie

prielnică să izbucescă nestingerit un fond creator cu o pecete stilistică inconfundabilă și cu o vitalitate de nestăvilit. Iată motivele majore pentru care afirmația președintelui Nicolae Ceaușescu — conform căreia independența nu este doar o temă de reflecție și dezbateri teoretică, ci este o problemă a vieții nemijlocite — se dovedește un reper fertil de analiză politică a trecutului și prezentului nostru cultural. Nu întâmplător o dominantă a culturii noastre este faptul că își pune și repune — în alți termeni, dar cu aceleași permanențe tensionate — chestiunea specificului, a identității, atît ca ideologie, cit și ca problemă a vieții de fie-

Vasile Macovicuic

Continuare în pag. a 7-a

TINĂR ÎN AGORA

Angajament și asumare

În istoria ultimelor patru decenii, perioadă de înflorire a Republicii sub impulsul noilor prefaceri ce au avut loc datorate iradierilor ideilor comuniste, Conferința Națională a partidului din decembrie 1987 va rămîne ca unul dintre cele mai incandescente și luminoase momente. Avînd proaspăt în memorie excepționala cuvîntare-raport a secretarului general al partidului, viitorul nostru este în revistă a marilor realizări ale poporului și al unui neajunsuri și lipsuri din activitatea noastră, suntem decisi de a pune în aplicare tezele și ideile genial gîndite de către cel care, începînd de la Congresul al IX-lea al P.C.R., a dovedit că sub conducerea partidului se poate, în doar două decenii, construi o Romînie modernă. Garanție pentru succesele viitoare ne stau titanicele realizări de azi.

Sarcinile ce revin literaturii nu sunt dintre cele mai ușoare. Pentru formarea și educarea unui om nou, care să corespundă exigențelor momentului actual, situațiilor și datelor noi create de construirea noii societăți socialiste, este nevoie de opere literare de o mare valoare și putere de penetrare în conștiință, de personaje și tipuri care să nu forțeze ci să devină, liber consimțit, agreate și demne de urmat. Cititorul trebuie să se regăsească în ele firesc pentru că trebuie să ne inspirăm din viața care ne inconjoară, nu să construim mure abstracte și personaje „abstrase” așa cum se întâmplă în unele „rebuturi” care mai vîd, încă, lumina tiparului. Cărți curajoase, teme abordate bărbătește, în chip comunist, idei la care nu îndrăznim nici

să gîndim fără a ne uita cu atenție în jur, și-au făcut loc în rafturile din fața ale bibliotecii de literatură națională, arătînd că după Congresul al IX-lea democrația a intrat în conștiință și viața noastră normală, demonstrînd că poporul român are vocație pentru adevărată democrație. A cîncea Conferința Națională a partidului, ale cărei lucrări s-au încheiat recent, a trasat

Alexandru Dan Popescu

Continuare în pag. a 6-a

EMINESCIANA

Cunoașterea hyperionică

În postfața la recentul său op. Eminescu și eminescianismul (Ed. Munteanu, 1987, col. Universitate), George Munteanu ne dezvăluie planul uriesc al „ansamblului Hyperion”, care, astăzi, ne prezintă ca fiind cel mai ambițios de după marea exegeză călinesciană. În două decenii, criticul acesta, încă puțin prețuit, a elaborat șase volume dintre care doar primul (Hyperion; 1973) și ultimul (acesta de față) au văzut lumina tiparului, dintr-un scrupol poate excesiv, pe care numai autorii care cred în „lucrul bine făcut” îl au cu prisosință. Despre Hyperion I scriam că este cea mai îndrăzneată biografie eminesciană de după aceea a lui Călinescu din 1932. Și rămîne încă pînă se va găsi temerarul care s-o depășească. Mircea Eliade o vedea, cu temei, superioră biografiei călinesciene. Ne-am exprimat deîncredință că acest fapt coroborat cu împlinirea — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologiei moderne, mărturisea într-un interviu din SI-AST că apropiata sărbătoare a centenarului morții poetului ar merita nu numai ducearea la bun sfîrșit a ediției-tezaur, ci și publicarea unei cărți extraordinare despre Eminescu. Nu știm dacă în 1989 se va împlini — în curs — a ediției tezaur, era și este în măsură să creeze terenul favorabil unei noi etape de exegeză eminescologice — la nivelul marilor achiziții ale cunoașterii contemporane. Recent, Edgar Papu, el însuși un pionier al eminescologie

CRONICA LITERARA

ION ROTARU: «O istorie a literaturii romane»

Cel de al treilea volum al cărții „O istorie a literaturii romane” de Ion Rotaru este, în optica autorului, istoria literaturii române de după război, adică a ultimelor decenii de creație literară în România. În comparație cu primele două volume ale aceleiași cărți, opriți la cel de al doilea război mondial, problemele de rezolvat au fost altele iar autorul ține să le sublinieze. Patruzece de ani de literatură modernă echivalează, strict cronologic, perioada 1900-1940, dar în privința creației, perioada postbelică este, după autorul lucrării, fără echivalent. Ceea ce se evidențiază este numărul mare de volume pe care istoria literaturii trebuie să le parcurgă, motiv pentru care autorul mărturisește o adevărată alegie la „multul” și „prea multul” producției unor scriitori contemporani, aparținând mai ales ultimelor două decenii. Este amintită apoi și lipsa de lucrări pregătitoare, care să tace un drum, fie lucrări parțiale, fie lucrări de sinteză, de unde un efort incomparabil de selecție și sistematizare din partea temerarului care și-a asumat rolul explorării de la zero. Imaginea rezultată este aceea a unui întreprinzător care la totul, de unul singur, de la un cap la altul, fără puncte de sprijin satisfăcătoare, cheltind o energie enormă.

Incontestabil că este mai lesne de scris istoria literaturii române până acolo unde a fost dusă de Densulescu, Cartoian, Iorga, Ibrăileanu, Lovinescu și Călinescu, decât cea a literaturii postbelice, unde antecedentele de același nivel nu există. Dar faptul este în firea lucrurilor și ar fi fost mult mai profitabil, zicem, pentru istoria literară urmând, dacă s-ar fi stabilit cauzele acestor absențe, tipul de dificultate specială pe care scrierea istoriei literare postbelice o ridică în fața constructorului. Tipul de literatură pe care și-l asumau înainte de război un Ovid Densulescu, Nicolae Iorga, G. Ibrăileanu, E. Lovinescu sau G. Călinescu este esențialmente diferit de tipul de literatură pe care și-l putea asuma un istoric literar în primele decenii postbelice ca și astăzi. Aceste delimitări care o perspectivă istorică clară, or „Cuvintului lămuritor” așezat de autor în primele pagini ale cărții „O istorie a literaturii romane” tocmai spiritul istoric îl lipsește, situație pînă de consecințe pentru întreaga carte care se vrea prin titlu o istorie literară contemporană.

Dacă am încerca să ne reprezentăm, conform sugestțiilor din această prefață și din restul cărții, modul autorului de a vedea literatura română postbelică, am ajunge la imaginea unei biblioteci cu patru rafturi suprapuse, pe care cercetătorul le străbate într-o ordine anume. Dar o istorie literară este mai mult decât o îngrămădire de cărți. În realitate nu cu o cantitate de texte se confruntă, în ultimă instanță, un istoric literar, ci cu mult mai mult decât atât. El se confruntă cu un bagaj de idei literare formulate, cu născuții de valoare în circulație, cu feruții estetice constituite, cu configurații istorico-literare instalate. Lectura, lupta cu „cântățele”, rămâne doar primul nivel al muncii de elaborare, pentru că a parcurge toate cărțile unei biblioteci nu duce fatalmente la istorie literară, ci, dimpotrivă, istoria literară, oricum am defini-o, cere descoperirea legăturilor organice constituite între opere, personalități, cercuri literare, reviste, curente de idei, adică identificarea unei arhitecturi secrete a mișcărilor literare, ascunsă pînă la apariția istoricului literar care o eliberează și o face evidentă. Din chibriturile autorului, care se plînge că o parte din cărțile pe care le-a citit multe au rămas neconsultate, neajunsurile în bibliotecă publice, tragem încheierea că nici acest prim nivel al muncii n-a fost satisfăcător integral. Cele mai păgubite lea din această lăcănuță etapă și numele noi ale literaturii de azi.

În ceea ce privește lucrările pregătitoare, lu-

crurile nu stau atât de dezolat pe cit lasă să se înțeleagă „O istorie a literaturii romane”, deoarece cel puțin în ceea ce privește primele două decenii de literatură postbelică există contribuții parțiale și de ansamblu, cuprinzînd atât judecăți de valoare, cât și schițe de istorie literară, care au făcut carieră și autoritate multă vreme. Delimitîndu-se programatic de viciul lor de metodă și perspectivă, lucrarea scrisă de Ion Rotaru și subliniat caracterul de istorie literară nouă al cărții sale, ceea ce nu se petrece în fond, deoarece ea rămîne permeabilă la această moștenire caducă. Efectele dogmatismului asupra literaturii române postbelice sînt prezentate sporadic și anecdotic fără constanța traumatismului trăit de organismul ei în anii cincizeci, după cum și fără urmărirea efectelor lui „Multul” sau „prea multul” uoră din scrierilor reprezentativi de după „momentul Labis”, este raportabil la acest traumatism, în chip reparatoriu și recuperatoriu, ca necesitate organică, fără a fi simplu exces, altfel zis grafomanie, „Momentului Labis” delimitativ și înnoitor i se acordă un loc special în carte fără a se preciza ce l-a determinat apariția. De altfel, nici pentru ultimele două decenii lucrările pregătitoare nu lipsesc, dacă ne gîndim la lucrările lui Ion Pop, Eugen Simion, Petru Poantă, Emil Manu, etc. fiind înecate, de fapt, în mîntului schelet al cărții. Nu vedem de ce istoria literară trebuie să fie o operație pînă de comoditate.

Grăitoare rămîne și absența capitolului dedicat criticilor literari din „O istorie a literaturii romane”, amintit pentru un alt volum, cu atât mai mult cu cît actual critic a avut un impact decisiv asupra universului literar românesc de după război și chiar asupra unor mari cariere literare. În general, „O istorie... III” se definește prin eliminarea din tabloul istoric a unor elemente indispensabile sau prin dispunerea altora acolo unde nu le e locul, de unde și aspectul de-a dreptul incoerent al curgerii la un moment dat. Din „O istorie... III” lipsesc complet publicațiile culturale și literare care și-au avut rîul lor în configurarea literaturii române contemporane. Nici G. Călinescu, model învederat al lui Ion Rotaru în această temă, nu refuza criteriul impozabil al revistelor ca fațon istoric literar. Singura revistă pomenită în această „istorie” este revista studentescă „Echinox”, referință care nu face decât să amplifice lacuna și să sublinieze arbitrarul procedurii. Alte reviste au contribuit, pînă la apariția revistei studentesci cîtușine, la dinamica literaturii noastre și ar fi fost interesant de văzut cum se interfează sau se succed aceste contribuții ale Vitei românești, Făclării, Contemporanul, Gazetă literară, Tînașul scriitorilor, Sîele, Luceafărul, Tribuna, România literară, care este mărime, și importanță lor. Întrîndu-se rîul revistelor literare se ignoră practic viața de idei a literaturii noastre de după război, activă și tensionată în mîntul rîndului de facturi ideatice pe care „O istorie literară” nu-l cuprinde. Poeti ca Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Ion Călugăreanu, Șoșoacă, Alexandru, Gh. Tomozoi, Cezar Baltag, Adrian Păunescu spre exemplu, asupra cărora Ion Rotaru insistă analitic în mod deosebit nu s-au format sub clopote de sticlă, ca produse de laborator, ci, dimpotrivă, în aerul tare al unei vîlburii literare și în institutul specific (Academia, Uniune de creație, Școala de literatură, reviste literare, cenacluri, conferințe scriitoricești, etc.). De ce, dacă este prezentat recentul „Cenaclu de luni”, nu se infățișează la locul cuvenit, adică mult înainte de Nicolae Labis, condus de Eugen Barbu, cenaclu care și-a avut rîsul său în susținerea exploziei literare care a avut loc în primul capitol? De ce la fel nu e infățișat „Cercul literar” sibian cu revista lui? Inconsecvențele de metodă cu efecte asupra întregii construcții deminuează încrederea în obiectivitatea cărții.

LUCIAN AVRAMESCU: «Bună seara, iubito»

am numărat, din curiozitate și de ce să nu spun, cu o anumită doză de iritare, poeziile din volumul cu aspect de roman-fluviu (448 p., dintre care 9 pagini de sumar) pe care l-a publicat anul trecut Lucian Avramescu sub titlul „Bună seara, iubito” (Editura Eminescu). Rezultatul, dacă nu este un exemplu de defect este doar oare: treisuteșzecișunu poezii! Intr-un singur an. Ceea ce mi se pare o veritabilă performanță, de-a dreptul invidiabilă, pe care nu știu care poet contemporan (dinspire cei „vechi” ci teamă: Blaga a scris, în total, vreo 500 de poezii, cit despre Eminescu, Bacovia, Barbu ce să mai vorbim...) o mai poate atinge (Adrian Păunescu, Tudor George?). Teribil orgoliu. Chiar dacă ar fi vorba (se deduce, căci de scris nu scrie nicăieri) de o antologie. Așa înțit, modest din fire, mă grăbesc să adaug, că, desi supraponderală, cartea este viabilă, scrisă cu inteligență și talent și plăcută la lectură.

În fond, autorul ne propune un limbaj al sincerității, al cărui protagonist este un ego dilatat, livrat fără reticente unei presupuse curiozități. Un fragment dintr-un Portret contradictoriu vorbeste de la sine despre această umilită prefăcută, abia mascată orgoliu nemăsurat: „nu-i cazul să vă faceți o părere foarte bună despre mine / poeziile mele sînt prea fruste / prea ca-n viață, / prea strînută fără batistă / unori le miroș călcieile - suzați - muncitorilor / dintr-un vagon de clasă a treia / alături singurează ca o jugulă de viață / în abatorul acestui secol / care ne va înghiți, într-o zi, pe toți... / mă uit unori la mine cu ochii altcuiva / statură mijlocie (fără burtă bombată mai înalt), mers de individ îngămat / (vorba unui amic cînd trece Avramescu / parcă în posesie strădă / toate nici retro, nici la modă / cît să marcheze o anumită stare de dezamărire financiară / spunînd tam-nisam bună ziua copililor, / imitînd în parcuri gustușnici și lătrînd înversnat / la clinici de apartament / (ubese clinici, dar nu-mi plac javrele cu fundul / nechinșii dați cu Rexona, / care mă-nvăd din farfuria unor doamne).”

Prima parte a cărții, intitulată Poetul ca o casă în flăcări discută (în versuri, desigur, dar

Gruparea scriitorilor pe captole rămîne lucrul cel mai derutant și mai arbitrar din „O istorie a literaturii romane”, III. În primul capitol din „Dezvoltarea poeziei”, intitulat „Debuzant înainte de război afirmată deplin în deceniile 5 și 6” fac parte atit scriitorii născuți imediat după 1900 (Mihai Beniuc, Eugen Jebeleanu, Radu Bouréanu), dar și A. Toma (n. 1875) sau Cristian Sirbu (născut înainte de 1900), deci, din cu totul altă generație, două cum și scriitorii născuți după primul război mondial, ca Nina Cassian și Dan Desliu. S-ar părea că are întotdeauna criteriul debutului, dar urmează și un capitol cu titlatură estetică: „Intre traditionalism și modernism”, cuprinzînd mai ales „mîncori” în viziunea lui I. Rotaru, (Traian Chelaru, Dragoș Vrăncănu, Virgil Carianopol, I.T. Ilea, N. Tatomir, pînă la Teohar Mihadas), desi „tradiționalisti și modernisti” totodată sînt și anteriorii acestui capitol. Fără nici o justificare este subcapitolul separat, G.G. Ursu și Ion Larijan Postolache. Urmul subcapitol al primei părți se numește „Doi reprezentanți ai boemiei de altădată: Dimitrie Stelaru și Constantin Teneșaru”, care sînt interesați ea poezi de factură insurrecțională, neconformistă și nu ca „boemi”. Urmează a doua parte, „Generația mijlocie”, pierdută dar recuperată cu G. Zamfirescu, Redu Ștănuș, St. Aug. Dolnas, Leonid Dimov, A.E. Baconsky etc. După cum se vede nu este folosit cu consecvență nici criteriul generației, nici al debutului, nici al familiei de spirite, nici al opțiunilor estetice. A. Toma, un neoclasicizant întîrziat, oficializat dogmatic în anii cincizeci, are cel mult puncte comune cu alți oficializați în poezie, din încă două generații, dar lucrul nu se spune și nu se marchează în vreun fel. Mihai Beniuc, Eugen Jebeleanu, Radu Bouréanu, Cristian Sirbu, Marcel Breslău, Ștefan Țiță, Cicerone Theodorescu, Constantin Nispeanu, Virgil Theodorescu, Traian Chelaru, Dragoș Vrăncănu, Virgil Carianopol, I.T. Ilea și dacă dorim și M. R. Paraschivescu, D. Corbea, Vlaicu Birna, fac parte din aceeași generație și din același flux literar, aparținînd unui context literar care-l explică și justifică, chiar dacă direcțiile pe care le reprezintă se diversifică în timp și spațiu. Pe de altă parte, așa cum face Ion Rotaru, ei nu mai dau seamă de corpul viu al literelor române din care fac parte. D. Corbea este aruncat, de pildă, în alt capitol decât Cristian Sirbu, desi amîndoi fac parte dintre autohtonizații alături la constința insurrecțională de clasă. Pe de altă parte, în timp parte din marelui rușol unde-l aflăm pe Mihai Beniuc, pe Dragoș Vrăncănu, pe Traian Chelaru, pe Ion T. Ilea, pe Vlaicu Birna, pe Virgil Carianopol, adică „tradiționalisti și modernisti” numiți, exprimînd împreună una din tendințele cele mai energice și mai expresive ale literaturii române postbelice. Pe de altă parte, Eugen Jebeleanu, Marcel Breslău, Cicerone Theodorescu, M. R. Paraschivescu reprezintă o cu totul altă direcție și coloratură lirică. Facem aceste precizări deoarece o istorie literară ar curge nu numai cărți, cum face autorul din „O istorie... III”, ci și creație, cum nu se face înă în epocă, pentru a înfișa urzeala intimă a unei arte de creație, organizată, etic. Dimitrie Stelaru și Constantin Teneșaru sînt dincolo de eticheta „boemi”, fără funcționalitate estetică, repere poetice semnificative în generația lor, care este cea „mijlocie” supraînțelesă, „pierdută” și nu aceea în care au fost plasați.

Generația „pierdută” și „recuperată” introduce o nouă realitate lirică în poezia românească și de această generație înnoitoare tin și Magda Isanos și Mihai Dragomir, ca și Nina Cassian și chiar Maria Banuș, ultima așezată după Jebeleanu și înainte lui Radu Bouréanu, adică în generația dinainte. Asemenea dispușeri nu tin seamă de filozofia fenomenului literar istoric și complică inutil lucrurile. Vaza intenție de a caracteriza poezia europeană de H. R. epoci dogmatice care a se distinge în unele prezentări și caracterizări de scriitori, dar autorul l-a înșel curajul să alcătuiască franc un capitol, istoriceste justificat de poezii „proletariști”, care-si avea locul în această istorie literară, dacă istoria literară este „Explozia lirică”, cum se zice în carte, adică „Momentul Labis”, hădîșilor, pentru poezii postbelice, este actul delimitării de fenomenul care urmează lirismul și îngustase matca creației, dogmatizînd militantismul. Poetul e și scriitor de poezii ca Leonid Dimov, Tudor George, Teodor Pîc, Marcel Găftu, Mircea Ivănescu, Ștefan Aug. Dolnas, Radu Bouréanu, înțelegîndu-se că și în literatura română din după război, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, datorită căruia creșterea scrierilor se făcea în condiții de funcționare, devin unele submersibile, cu revitalizezări surprinzătoare. Ce este de fapt „generația pierdută” și de ce trebuit să fie sau să se „recupereze”? De ce literatura „momentului Labis” are un fond polemic manifest? De ce membrii acestei generații literare privesc poezia ca pe o mîncă de cerșetari, înțelegîndu-se că și în literatura română în anii cincizeci, dator

ROMANIA EPOCII COLAE CEAUȘESCU

PRIVELIȘTI SILVANE

Cind ninge, pentru tot bucurăseanul, cu sufletul și locul nașterii sale dincolo de perimetrul orașului, ninge ca acasă, ninge ca-n copilărie, ninge ca fabulos și nostalgic, ninge atât de frumos încât nu poate să nîngă ca-n București. Era o astfel de incredibilă ninsoare pe Calea Victoriei, într-un tirziu din (sau început de zi?) dintr-un tirziu de studenție cînd, cu dorul cu care trebuie să fi murmurat Octavian Goga „La noi sint codri verzi de brad / Și cîmpuri de mătăasă”, un prieten ardelean încerca să mă convingă că, pe lângă ninsoarea din satul său, asta-i o joacă de copii, un artificiu de platou de filmare: „să vezi, mă, cum sint ninsoarele la noi, no, numa' să vezi!” N-a nins în acea iarnă a anului 1972 cînd, presat de dorul de ducă al omului tînr, ce crede că fuge de el însuși schimbînd mereu locul, am pornit către Nord și dinspre Maramureș, unde, după ce peripeții hibernale, ne-am coborît în gara Jiboului, avanspostul de la 30-40 km al reședinței de județ, Zalău. Mi-am zis atunci că dezamăgiriile cele mai mari sînt de nepăsarea naturii în fața dorințelor noastre, că ochii meu critic și nemulțumit a iscodit numai micimea celei mai importante gări din județul Sălaj, numai aerul de tîrg al Jiboului („cine v-a dat voie să-l ridicăți la rangul de oraș, mă?!” m-am burzuit eu către prieten). Nu mi-a plăcut nici că peștii din Porolissum treceau văzute dintr-o parte în alta, că peștii erau văzuți dinspre origini. Am urcat împreună la cetatea romană cea mai nordică a Imperiului și una dintre cele mai puternice din acel moment (dovadă a puterii forțe ce-o alcătuiască dăciile, de dincolo de imperiu) cu un amfiteatru de 1200 de locuitori cu apeducte și drumuri dalate în care se mai vedeau urmele carelor, am ascultat foșnetul pădurilor crescute peste peste atitea alte semne ale vieții strămoșilor noștri și, la înfocare, am privit cu alți ochi panoramă în Zalău. Ceva ce se lumina în mine, în înțelegerea priveliștilor silvane. Un spațiu la care istorie trebuie cercetată cu multă atenție, un spațiu strălucit într-o margine a sa de cetatea Almasului, iar în cealaltă margine de cetatea romană Porolissum și oferă la fața locului în jurul altei și alte dimensiuni umane. Lecțiile de istorie nu fac altceva decît să-ți aprofundeze înțelegerea prezentului.

ZALĂU-NORD

Asa cum cetatea a dormitat ani, secole de-a rîndul sub stratul de pămînt, tot astfel Zalău a amorțit ani întregi sub stratul marginalizării sale. Era parca un oraș ce se năruia din interior, fără viitor, la înfintarea unei civilizații. Se putea considera problema ca Jiboul să devină reședință, condițiile naturale fiind ceva mai adecvate unei așezări de tip nou, modern. Condițiile economice erau asemănătoare, amîndouă localitățile fălindu-se cu industria locală în cooperare cu metierul țesut de valorificarea materiei primă locale și incusita meșterilor. Jiboul avea ca argument faptul de a fi un important nod de cale ferată și o sursă de apă absolut necesară cetății viitoare. A fost să fie pînă la urmă Zalău și ceea ce nu se releva în cooperare cu metierul țesut, prin ceea ce omul și-a împlinit practic într-un deceniu și jumătate. Într-un cuvînt s-a construit un nou oraș. Două fapte mi se par semnificative pentru creșterea orașului: la prima descindere în Zalău, am găsit gară și un oraș, la următoarea întrebură și o gară și un drum lung de cîțiva kilometri era frîmțat de acele mașini și utilaje ce marchează clar semnele unui șantier, de anul acesta, în mersul trenurilor a apărut un punct nou: Zalău-Nord. Era absolut necesară apariția unei gări de călători separate de gara de marfă, pentru că o imensă platformă industrială producea azi în numai 13 zile tot ceea ce se producea în anul 1988. Platforma industrială Zalău este una dintre cele 180 construite în întreaga țară în ultimele două decenii marciind, ca și celelalte, treptata dezvoltare a întregii țări. Zalău este azi de 60 de ori mai puternic ca acum douăzeci de ani, populația sa a crescut de 4 ori, demn de reținut fiind că din trei locuitori unul este de vîrstă tînră. Oamenii s-au întors și au rămas în Zalău, în deosebi oamenii tineri, pentru că au în fața lor posibilitatea de a-și alege profesia din cele 250 de meserii noi care se practică azi în oraș.

Într-un oraș cu atîta notula tînră, certurile sînt numeroase. Îndeosebi cele școlare. Așa mai strage atenția asupra unor copii care revistele din apropiere fac un frumos gest oferindu-le din cînd în cînd pagini spre a se ex-

prima, așa cum s-a întîmplat în noiembrie în „Tribuna” și „Transilvania”. Cenușul literar „Silvania” a împlinit un deceniu de activitate și din prezentarea făcută în „Tribuna” de Iuliu Sucu aflăm că unii dintre cei ce-au citit în seședintele cenușului au debutat editorial: Viorel Varga, Ioan Mureșan, Florin Horvath, Viorel Mureșan — iar alții au o activitate ce le dă dreptul să spere: Ioan Moldovan, Silvia Bodea, Emilia Poenaru-Moldovan, Adrian Velich, Viorela Blaj, Eugen Teșlas, Ileana Petrean, Doru E. Goron și încă mulți alții.

Viața Zalăului s-a așezat pe alte tipare pînă în ziua de azi, ceea ce demnitate care i-a fost caracteristică și cu care a înfruntat atîdată vicisitudinile de tot felul. La prima mea întînire cu orașul am avut, brusc, o senzație de frig deși mercurul termometrelor nu coborise alarmant spre cote neobișnuite. Era un oraș instabil, cu străzile descurajate și de copii pe care-i are în grijă. Sărmașag, este renumit, probabil și pentru că știu atîția oameni în Zalău, mi se pare că la Zalău este un timp frumos de primăvară.

MINERI ȘI COOPERATORI

O fostă colegă de facultate, înfîlțită întîmplător, avea să-mi spună că soarta n-a fost prea blîndă cu ea, aruncînd-o într-o comună, undeva departe: tîmbar la Sărmașag, la Sărmașag din Sălaj. Peste ani, aveam s-o întîlnesc la Sărmașag, directoarea adjunctă cu probleme educative la liceul din comună și nu mai părea chiar atât de ofensată de postul primit. Își rînduise viața aici cu toate temeinicele a unui dascăl îndrăgostit de meseria și de copii pe care-i are în grijă. Sărmașag, este renumit, în special, ca localitate minieră, dar structura sa este aceea a unei așezări să-i zicem tipic transilvănean, cu gospodării mari și bine tocmit, cu case așezate solid pe temelie lor de piatră și fîte șerpet în lume cu cel puțin un etaj. Se construiesc așa cum se construiesc oriunde familia este numeroasă și abună în același loc părinții și copiii. Au apărut, desigur, și blocuri; și în spațiile lor sînt parcate loturi de pămînt în care a fiecare familie își așază legume și flori, au apărut și alte construcții ce conferă comunei însemne de bunăstare și civilizație, important este însă că dezvoltarea s-a realizat imbinînd constant necesitățile și aspirațiile, profesiei oamenilor de aici. Am fost aici la ziua minierilor. Era sărbătorire a zilei regilor comunității. Așa cum se și cădea de altfel.

ROMĂNAȘI: GRIJILE UNUI PRIMAR TÎNĂR

Odată cu ultimele zile ale lui februarie, orice sînt în agitație, în febra noului an agricol. Un nou ciclu natural se suprapune unui nou ciclu de muncă și treburile de rezolvat sînt numeroase. Venit în aceste zile ca primar — nou-nout și tînr — Vasile Crișan nu a avut prea mult timp de acomodare cu noua funcție. Oamenii te mai pot înțelege și te mai pășuesc, dar treburile presează fără milă asupra ta. Nici situația nu era nemaipeomenită în comună, așa că Vasile Crișan s-a așezat temeinic pe treabă. Inginerul Ioan Buda spunea despre oamenii din Romănași: au un adevărat cult pentru muncă. L-au avut dintotdeauna și dacă rezultatele nu au fost mereu pe măsura hărniciei lor asta s-a datorat, în bună măsură, celor care au fost, în unele etape, în fruntea obștii. Un primar, într-o comună, e mai mult decît o autoritate și trebuie să fie un exemplu. Oricît de bun specialist ar fi, dacă nu este înțeles localității cu tot sufletul, dacă nu pricepe că 1200 de gospodării înseamnă 1200 de probleme pe care, pentru a le putea rezolva, trebuie să le cunoști nu doar pe cele de la suprafață, ci și asculta pe oameni și a fi de partea lor ca și cum toată viața ar fi trăit aici, la Romănași. În prag de iarnă, viața satului își domolește intensitatea. Dar grijile unui primar nu se domolesc niciodată. Bate la ușă un alt an și totuși se la de la capăt. Și tu, ca primar tînr, trebuie să dovedești că primul tîu an — cu rezultate bune — nu a fost o întîmplare.

Am notat aici numai cîteva din posibilele imagini ale meșterilor sălăieni. Ar mai fi fost de spus despre ambitliile Jiboului de a nu ceda pasul în fața Zalăului, despre Cehu Silvaniei și ambițiile tinere primărie Silvia Pernes, despre stăruința Boghis și despre activitatea doctului Fuscaș din Sîmleu dar și despre un alt medic mai puțin cunoscut încă la fel de temeinic în ceea ce face — Mic Valeriu din Ileana, după cum am fi putut să ne oprim la numele autor localității pentru care, după cum zicea un bătrîn, a răsărit soarele. Priveliștile silvane sînt neasemuit de frumoase. Iar peisajele construite de oameni vor să tînaș pasul cu darul natural. Sălajul se redescoperă zi de zi pe sine fie că pătrunde în adîncurile istoriei fie că prospectează, prin vis, viitorul.

Constantin Stan

de timp împătîmîndu-te-ntru primenirea de țară;

a fi în patrie înseamnă acest Cuvînt de dragoste dăruit, într-un ceas de privighetori, femeii iubite sub țel și secretă mireasmă de lună plină și mai însemnă, vezi, unicul, inegalabilul, fantasticul strigăt de triumf al primului tîu din tine născut ca o luminoasă devenire a Lumii;

a fi în patrie înseamnă aceste vîrste ale tale de bărbat cîtor, viața te întreagă așezată asemenea unei dreptă rădăcini — pină în ceasul suprem al trecerii într-o altă imagine — în cercurile de marmoră și de aurore ale munților, dintotdeauna ai tăi, în privoarea cu iziră de maci ale cîmpurilor, dintotdeauna ale tale, în neliniștea odihnitoare, vislăită albastru de corăbiile anotimpurilor, a Pontului, dintotdeauna ai tăi;

a fi în patrie înseamnă această clipă înaltă a poetului cînd, împăcat adînc cu sine însuși, își scrie poemul de credință și de iubire osternind peste semnele inimii și ale Gîndului istoric.

George Coandă

Teodor Bogoi - «Flori»

CUPRINDEREA VIITORULUI

La Rîmnicu Vilcea am fost de nenumărate ori în ultimii ani. Așezat în partea central-sudică a țării, acest colț de țară și de România a fost comparat cu o inimă de la care pornesc toate arterele. Locul geografic, cuprînzînd toate cele trei forme de relief, așezarea în imediata apropiere a Transilvaniei și faptul că aici s-a aflat un pod plutitor peste Ol, devenit fix sub-Marele Bessab, a făcut ca orașul domoșel-său, Rîmnicul să fie un focar de cultură, un centru politic și administrativ-strategic, cu dezvoltate relații comerciale, înaintea și mai ales în timpul domniei lui Mircea cel Mare, cînd încep primele cititorii și ca vestigiul domniilor de la Cozia, cea a Govorei, cititorii de Radu cel Mare, undă va străluci școala de gramatici și de copisti a lui Mihail Moxa, autorul primei istorii universale în limba română, și unde același Matei Basarab va înfîlța topografia din care va iesi cea dintîi carte de legi din cultura română, vestita Pravila de la Govora, cititorii de Iuliu Popescu și Greceanu în Anluna Vivreanu — nume presa bine cunoscut în cultura și literatura română și a refăcut actual leagăn al renașterii culturale românești, centrul de largă răspîndire morală pentru întreg sud-estul Europei, așezarea fratilor Craiovesci al mînașterii Bistrița-Împîrîmînt, astfel, numele său, nu numai unul stil, ci unul întregi epoci, atât de important pentru cultura și istoria României. Astfel încît, prin valoarea sa culturală, de centru politic și strategic-spiritual, prin tipăritura de cărți și în general, în timp ce acoperisele din țigă cărămizii ale noilor blocuri privesc cu respect pe cele în patru ape din arhitectura tradițională pînă la totodată în valoare prispelor și fîsoareale al căror joc de umbre și lumini dă nota veselă și optimistă de mare trîncine a orașului. Cu alte cuvinte, vremea și lumii să își speculeze terenul și să-și păstreze spațiile verzi, respectînd totodată monumentele de arhitectură. Aceasta, împreună cu știința de-a se orienta prioritar spre acele ramuri industriale ce valorifică resursele primare existente, ca sarea și lemnul, cărbunele, calcarul și țitețul, constituie, cred, cele două caracteristici esențiale.

Matei Gavril

Una din cele mai noi cititorii ale acestei epoci este întreprinderea de echipament hidraulic Rm. Vilcea. Înființată în 1981, ea producea inițial echipamente de uz general necesari economiei naționale ajungînd să realizeze în prezent cilindri hidraulici pentru aproape toate sectoarele economiei naționale, satisfăcînd și-o parte din cererile unor firme agricole și constructoare de mașini din țări ale C.A.E.R. Lucrînd pentru industria țării și pentru cele din străinătate, petrochimică preponderent, întreprinderea are și un sector de cercetări, unde se adaptează noile procedee asimilate, ca și invențiile proprii, la necesitățile stringente, concrete, din țară. În vederea economisirii materialelor primare și a reducerii importurilor, ea a produs, produce servocilindri și servovalve, a asimilat acumulatori normohidraulici, care se importau, ajungînd chiar să instituiască un embargou al importului acestor acumulatori scumpi, folosînd, mai ales, la instalarea lor, tehnica și tehnologia de reprezentare volumului de economii realizate pot spune că o servo-valvă costă 2500 de dolari, un acumulator o mie și că întreprinderea produce 2000 de acumulatori anual și un număr apreciabil de servo-valve și -controlori.

Întreprinderea de pielerie și încălțăminte „Vilceana” își va aniversa, peste un an, centenarul. Acum exact 99 de ani, ea confecționa hamuri. Astăzi, cuprinde mai multe secții: tăbăcării, vopsitoriei, prelucrării, ambalare, expediției, producției încălțămîntului și îmbrăcămîntului din piele, după tehnologii diverse, de la cele mai primitive — aparent — și pînă la ultimul rîcnet al celuiule fotoelectrice, în exclusivitate pentru export în țările cele mai avansate. Dar, aceste două întreprinderi nu reprezintă nici a zece parte din cele douăsprezece, cite are-n prezent municipiul. Cele două combinate chimice vilcene, născute la 3 ani după Congresul al IX-lea, realizează 88 la sută din producția de sodă calcinată a țării, 58 la sută din cea de sodă caustică, 75 la sută din cea de poliorură de de vînt și întreaga producție națională de tiocoli și policarbonați. Combinatul de prelucrare a lemnului, de aici, dă 15,4 la sută din producția de furnire și 24 la sută din cea de plăci aglomerate din lemn a țării. Ca să nu mai vorbim de celelalte unități, ale industriei constructoare de mașini, ale industriei ușoare și energetice. Toate acestea constituie o bază materială puternică pentru dezvoltarea vieții social-culturale și spirituale. Dacă mai amintesc că în ultimul timp municipiul Rîmnicu Vilcea și-a sporit zestrea edilitară de la doar 210 apartamente construite în 1965 la peste 32000 și numărul populației de la 25000 la aproape 100000 de locuitori și că aici învață peste 26000 de elevi, instruiți

BUSOLE ȘI CATARGE

Pînă atunci, prin 1966-1967, cînd am pus pentru prima oară piciorul în Bucovina, citisem o mulțime de cărți despre mare, într-o mare măsură, într-o căsușă de corăbiiară cu două catarge, cu pinze minuscule croite din hîrtie cerată, știindu-le perfect rostul, numele și așezarea: zburătorul trîncet, vela în cruce, gabierul mare, vela rîndincă, pămînt. Cunoșteam componența unui echipaj, locul căpitanului pe dunetă, ce se vede din cabina hîrților, durata quarturilor și o mulțime de lucruri, încît, la vreun concurs pentru ocuparea unui post de mus, probabil că aș fi ieșit primul. Un singur lucru nu încăpea în mintea și în simțirea mea: emoțiile covârșitoare din vocea marinarului de veghe, de pe catarg, la slobozirea răcnetului „Pămînt! Pămînt!” Bucovinean asimilat și gazetar la Suceava, pe urmă la Botoșani și, din nou, într-o toată prosperă Suceava, încă mai citeam un-ori despre mare, dar patima îmi scăzuse, corăbiiara s-a pierdut undeva. După alți zece ani, nici astăzi (și, bănuiesc, niciodată) asibilul bucurăsean, mai citeam despre diferite călătorii pe mare, ridicîndu-mi sprincenele cu aceeași nedumerire și neîncredere în cazul tipăriturii teatral al celor din virful catargelor, la vederea vreunui oarecare pămînt. Glume stropoase, îmi ziceam, vorbe de adormit copiii... În noaptea de 6 spre 7 noiembrie 1987, porneam spre Suceava într-una din tot mai rarele documentări pe acele țărîm. Am fumut mult pe coridor, cu privirea pierdută în bezna, pe pinzele nopții, pînă cînd au început să apară, ca din ceață, contururile nordului vîlurit. Un cuvînt îmi creștea în minte, dîndu-mi tîncule și dispărînd sfîrșit mîndru-mă foarte, întrucît am mă știu lacrimos. Ce vrea să zică? m-am întrebat în răsfrîngerea geamului, oamenii se pregăteau să coboară, înghesuindu-se pe coridor, am deschis fereastra și am inspirat adînc mirosul înconfundabil și demult cunoscut, al binatului de celuloză și hîrtie, și-n clipa aceea am înțeles emoția soră cu smîntelea deplină a omului din virful catargului. Stănă de piatră să fi, și tot își vine, aici, să zberci ca un apucal: „Pămînt! Pămînt!” dar ca s-o și faci al-nevoie de cel puțin un saufaj pe ale vieții valuri și, se-înțelege, de un catarg...

Pe vremuri, cînd făceam împreună o grămadă de nebunii, dintre care cel mai mult ne plăcea să ne cătărîm, noaptea, pe acoperșii, mocanșii de locomotivă Octavian Lazăr, de la Depoul C.F.R. Suceava Nord, aveam scris și tipărite în ziarul local) abia citeam schițe și povestiri. Era un bun și corect reporter. În turele libere, citea și scria ca de spaima morții, experiența lui Jack London nu lipsea din ecuația asta, iar articolele lui Oți Lazăr despre colegii lui ceteriști meu-teau de viață, pline de adevăr și sensibilitate. M-a întrebat într-o zi cum să-și întilneze volumul de schițe și povestiri „Întil scrie-le!” — am înțepat „Sint gata scris”, a spus pe tonul școlarului prins că a spart un geam. Am scos din buzunar un pumn de mărunț, și-l făcui la fel, l-am numărat și vedeam dacă ne ajunge de-o cafea la Arcașul, și-atunci s-a întîmplat un fel de scămătorie, și s-a găsit și titlul pentru cartea lui de povestiri. Printre monede, am descoperit o busolă minusculă, de felul acela ce se puteau vedea încastrate în cereulese bărbătești de ceas. Funcționa, și acul ferea sensibil și rotea agitat la cea mai mică mișcare. Cu cafelele-n față, pe neașteptata terasă a Arcașului, am dat seama stupefii că busola aceea arăta... Sudul l Bineînțelec că, implicit, arăta și Nordul, ce vreau să spun e că acul Indicator fusese montat greșit cu o sută optzeci de grade, virful negru fiind orientat spre Sud. Am ris și mai rîdem și astăzi de busola aceea, care a avut și ea soarta corăbiiaroarei pierdute, cartea lui Octavian Lazăr a apărut la „Junimea”. În 1984, sub titlul Expresul din zori, iar povestirea Busola care arată Sudul se poate citi la pagina 72. Undeva, în subconștient, mi s-a fixat busola aceea absurdă, iar nenumăratele cititorii și documentări făcute de-a lungul anilor mi-au confirmat definitiv absurditatea: în sinea mea, busola aceea nu încăpea.

Alex. Rudeanu

Continuare în pag. a 6-a

A fi în patrie

Intotdeauna am gîndit patria ca pe-un rod, sau ca pe-o subtilă amforă, sau ca pe-o finită via, sau ca pe-o dimineață fără de sfîrșit, exact ca pe-un rotund, căci rotundul este cea mai emoționantă perfecțiune a imaginii despre un lucru — luată nu ca o noțiune abstractă, ci ca o realitate indestructibilă — și, ad gloriom, despre Om;

a fi în patrie înseamnă a fi în tine însuși, cu pămînt de dor alinîndu-ți duhul și duhul tău este tot cu un pămînt zămislîndu-te permanent și definitiv în veacurile tectonice ale acestui spațiu natal;

a fi în patrie înseamnă a fi tu însuși și strămoș și fiu și cel care vine surzîndu-ți din propriul tău viitor purîndu-ți chipul asemenea unei peceți de hrisov domnesc și de întemeiere;

a fi în patrie înseamnă, știți, această elementară bucurie făcîndu-ți respirația și înfîlțindu-te într-un zbor concentric, ca o spirală, deasupra acestui orizont fundamental și sacru, cu zei de griu și de văzduh însoțit, imbiindu-te cu șipote, cu șistare

George Coandă

Țară

Îmbujorată de dragoste înima mea te cîntă, țară, oriunde m-aș afla Pe-nținsul tău piaz, Nemuritor plai de Miorîță, Și oriunde mi-ăș arunca privirea, Luminoasă privirea mea, Tată supra picurile tale aș cuteza, Iubită țară, Și pretutindeni în cuprînsul tău, Mă dăruiesc cu totul, Cu ființa mea mă dăruiesc, Iubindu-ți anii tăi, Țară, Sîvîndu-ți milenii care au trecut Peste istoria ta Și ni te-au lăsat nevăd Rotundă și bogată, Cîntîndu-ți anii libertății depline, Preabuna mea țară, De cînd ești stăpînită Pe toate comorile tale, Cema mai de preț comori ale tale! Oamenii și faptele lor De titani.

Îmbujorată de dragoste înima mea te cîntă, țară, Cu sentimentul profund Al celei mai înalte iubiri, Intreaga te topește Condensată În anii de muncă eroică, Și nepieritoare epopee, Aflați sub strălucirea Celui mai demn Și cutetător Bărbat al tău,

Cel căruia

li sîntem datori Lumina de pe chipul tău, Intinerită Și preafrumoasă a mea, Țară.

Chemare

Priviți în ochii noștri, Oameni de pretutindeni, În ei se oglindesc sufletele noastre Deschise către voi ca o poartă, Luminoase de razele soarelui cu care Ne înveștămîm mereu visele înalte.

Priviți în ochii noștri, Oameni de pretutindeni, În lumina lor străluceste pacea Cu care ne înnoibăm gîndurile senine, Și cu care, la rîndul nostru, Vă primim pe voi, Cîmîndu-vă să iubim, Nemărginit să iubim, Pacea privirilor noastre.

Priviți în ochii noștri, Oameni de pretutindeni, Odihniți-vă de tîna din ei, Și întîndei minile voastre, Oameni ai planetei, Întîndei minile spre noi, Să ne dăm binete.

Și înălțarea minilor noastre, Și dragostea privirilor noastre, Să le așezăm la temelie pămînt În toate punctele cardinale Ale pămîntului.

Viorel Cozma

petre bucşa

E toamnă-n munţii mei

Virgine vinturi ceacă să cline pădurea cu frunza ei bucată ca de un fel de fum prelinz din cerul miresmat ca murea. Dar vinturile, bete, aţipesc pe drum.

Molatece, izvoarele, străluminând pe prund, pogoară aici de undeva din slavă; futuri suavi involburând rotund aureole-nscru, mărunte, prin otavă...

E-o calmă toamnă-n munţi şi totuşi mi se pare c-aud plingind un fluier prin codrii de aramă, că roata Horii singierend pe zare la veghe ne-nterpuţ mă-nvănmă şi mă cheamă...

Ca nisipul deşertului

Părul tău negru ca un descăntec rostit de o vrăjitoare de pe vremea lui Shakespeare... Şi ochii mei obosiţi întrezărend, ca prin ceaţă, pulberea luminoasă a toamnălor transilvane...

Ca nisipul deşertului noaptea se cerne firavă peste toate cje puteau fi şi n-ou fost...

Inchide cartea frumoasa mea Doamnă şi nu te mai întoarce spre ce ţină pornesc visurile noastre viziotoare...

Şi ninge...

Vai cum mai ninge cu linişte mare peste iubirile noastre din depărtare... Şi cum s-ou mai şters sub zăpezii şi drumuri largi şi înguste poteci încit într-ocolo...

Nici o evadare n-ou cu putină spre lara acea solară, de vise, căci de masive troiene porţile toate-s blocate, închise... Pină şi gindul, nici el nu-i modru să mai poată răzbate prin noianul acesta de ninsori dezmăţate...

Şi ninge... şi ninge cu linişte mare peste iubirile noastre din depărtare...

Temp dezmiertat

O, cite mōşti, iubito, ai purtat în timpul nostru tinar... şi-otit de dezmiertat în... În zori eroi învâluţi într-un fel de abur înmiezat pe care eu îl sorbeam şi nu puteam nici cum să satur.

Pe la amiază-mi păraei o preafrumoasă nălucă

ispitindu-mă cu doruri de ducă, iar după inserat, nu ştiu cum, deveneau o îmbătătoare floare de răi...

O, pe atunci cind singele meu şi se-nchina mai adinc decit unu zeu timpul, căruia noi îi eram măsură şi ornic, se făcea de cite ori voiam, prin nu ştiu ce vrajă, nespornic şi-ncremena

(ca de spaimă un tiranic despot) pină la săvîrşirea ordorii noastre de tot...

O, din cite mōşti, iubito, ai purtat în timpul nostru tinar... şi-otit de dezmiertat mai pune-ţi măcar unu şi-cum spre scăpată!

Pentru a azeza un cort pe o plăi nu trebuie să cauţi locurile proaste pentru că sînt ocupate. Nu trebuie să cauţi locurile bune pentru că sînt ocupate. Ai puţină răbdare şi o să găseşti locul cel mai bun. Acesta este liber. Oamenii se feresc de el pentru că ei consideră că tot ce este foarte bun este şi foarte periculos. Într-un fel, asta este şi în viaţă. Cel mai bun col, cea mai elastică stăbule şi cea mai frumoasă femeie sînt libere. Caută toate acestea şi le ocupă şi tu le vei umple de bucurie pentru că prin alegerea ta hotărîtă vei da un sens existenţei lor. Îngrîjeşte calul şi alegă-l, unge stăbula cu ulei de măline şi pre-dugăni pânzele-i cu ea, iubeste femeia şi apără-i copiii. Iar pină atunci caută întotdeauna ce este mai bun, nu dezonora superlativul cu spaima ta. Deocamdată caută cel mai bun loc unde să-ţi azezi cortul. Eu l-am găsit. Ūşor înălţat, peste pămîntul tare voi aşterne nisip. Torontele mă vor ocoti, furtuna nu îmi va smulge cortul din ancorele bine înfipte. Deschidere către mare, iar marea este mesfirată şi din ea răsare soarele. Pietre mari, bune pentru diverse folosinţe, cum ar fi apărarea unui foc de seară. Fericiţi ca un cort care şi-a găsit cuibul şi-aşa potrivit, am pus jos rucsacul şi m-am aşezat cu o ţigară în mină. Deci, aici. Immediat în dreapta avea să fie locul focurilor.

Voi face ceea ce am făcut de fiecare dată: voi nota, mă voi scufunda şi voi prinde cu mina goală stăviri, porci de mare şi melci. Urchi încarcate cu apă, clătinate, gresă. Ştiam ce mă așteaptă.

Vecinul meu din dreapta era un bătrîn pe care îl ştiam din vedere de mai mult timp în faţa cortului avea înălţat de pâlărie uriaşă din pină. În virtul pâlăriei flutura un steag mic şi gri. De fapt este o gresă! cind spun despre niste prăpădite zvicniture ale unei cirpe decolorate că „flutura un steag”. Mai degrabă, asa cum spunem despre un steag, mai potrivit în via, asa putem spune şi despre cirpa respectivă că putrezea în vis. Bătrînul sta sub această pâlărie şi sub acest steag din luna mai pină în septembrie. Mereu la umbră şi mereu cu faţa spre mare. Desi nu se expunea la soare, era foarte bronzat. Ūşor se ucheana de alamă, urmarea pescăruşii îndepărtată, vapoarele, femeile sau, pur şi simplu, apa.

După ce am dormit învelit în cerceaf, m-am apropiat de el. Crezind că vine pe această plajă încă de pe vremea romanilor, m-am oprit cam la cinci metri şi am strigat: — Bună ziua, domnule! Vă doresc multă sănătate şi fericire!

Mă privi sever şi mormăi un răspuns ca o alungare. În liniştea tăcerii sale eram ca un intruz. Nu mă voia.

O să cam fim vecini, i-am spus legănîndu-mă de pe un picior pe altul. — Ei, ce să-i faci, asta e. Răspunde al cam în doi peri.

— Păi, cam așa! i-am întors-o şi am plecat.

Am intrat în mare. Incet. Am înnotat pină cînd mi-am auzit articulaţiile umerilor pocnind. Nu erau valuri şi aceasta spre norocul meu: am înghiţit doar vreo jumătate de litru de apă.

După cîteva zile, totuşi era cînd se aştepta de minunat. Soarele nu-mi mai putea face nici un rău, muşchii se obişnuiseră cu inotul.

Mai înspre nord, deasupra povirnişului, erau cocotetei trei corturi posibile.

Era aici o animă de grăzav şi o neorndnicie pe măsură. Studentii în geologie. Ūmi plăceau mult aceşti hoinari mereu înfonetaţi. Seara le duceam captura de peste zi: peste, melci, crabii.

„A venit Crucea Rosie Marină” spunea. Aveau turbane din coacărătură în jurul capetelor plătose, lineau ghilgime în braţe, agitat, niste tîgări cu coadă şi mi-mi înfundeau un pahar cu vin roşu.

În a cincea seară am rămas lingă el pină cînd soarele a început să întindă umbrele plopiilor peste mările. Am fumut o ţigară şi am ascultat ritmul melocic al valurilor punctat de un solo de gitară. O fată cu o audia niste cărţi de tarochi întinse pe un cerceaf, îmi spuse fără să mă privească:

— Domnule, dacă ai avea şi o pâlărie albă pe cap, mi-ai da impresia că sîntem în Scott Fitzgerald. Cîţi asi avei?

I-am spus: — Deci sînteti cu doi ani mai mare decit mine, spuse ea tot fără să mă privească. Bănuiam. Dar de ce nu pot să vă vorbesc decit numai cu dumneavoastră? zise şi mă fixă drept, cu ochii ei negri.

— Aş fi încîntat să mă tutuiesc toată lumea. Eu sînt Cătălin şi aiit.

— Vă ştim foarte bine. Pescărit toată ziua, vă scufundaţi în mare, umblaţi cu minile prin pietre, dar seara să umblaţi cu minile prin mări nu poate să vă tutuiesc. Sîntem un om amabil. Dar de ce nu vă putem tutui?

— Fata aceasta era o fată frumoasă şi dificilă. Avea un mod anume de a pune întrebările încit ele te puneau pe gânduri. Era genul de care, atunci cînd te întrebă ce mai faci, te pune în situaţia de a zui-i putea răspunde cu usurinţă.

— Domnişoară, i-am zis, eu toate că sînt tînar eu de fapt sînt teribil de bătrîn. Expresia naturală dumneavoastră spre critică a simţit că am luptat în primul război mondial şi că tot atunci am şi murit. Să nu-mi vorbim de faptul că zăpăcita de bunica-mea Eleanora mi-a supravieţuit şi că v-aţi dat seama că eu mă păzeste, altfel îmi scoteau oasele şi-i puneau în altul în loc. Nimeni, prin vîrstele ei mai pot fugi şi eu la mare ca să prind melci.

M-am ridicat şi am plecat. Chiar am: de ce mi se adresa cu totii aiit de protocolar?

Mă îndreptam către recepţie. Pe drumul dinspre sosea vedeam un Ūltic roşu. Ūltic-ul indica norişori de praf şi chestia aceasta mi s-a părut cam impertinentă dar, din grija faţa de bănele mele albe, am aşteptat ca să treacă. Numai că a oprit în faţa mea şi de la volan a coborît un potir sfîrşit şi din de lumini parca...

Sub privirea mea umită şi-a rezolvat rapid o ne-hotărîre şi locma: voia să se lanseze către căsuţa recepţionalei cînd i-am zis:

— Ii!ia... Vreţi să campaţi aici?

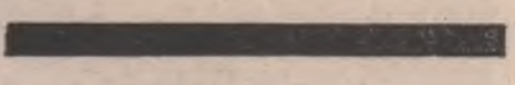
Se întoarse brusc şi m-am văzut ogîndit în ochelarii ei de soare.

— Dar de ce? Nu este voie?

— Pot jura că studiasc izolentă ca mod de a fi şi că ochelarii aceia negri şi subţiri erau pentru ea soluţia optimă.

— Voie! Voie este, domnişoară! am declarat eu. Asta ar mai trebui, să nu fie voie! Sîntem într-un loc unde această întrebare nu se pune deloc... Numai simpla ei gîndire atinge

O masină ca un glonţ de argint

vasile neagoe

Îşi scosea ochelarii. Sub fruntea înaltă şi curbată avea ochii nemişcaţi de mari. Un verde străbătut de filioanele subţiri ale auzului. Mă privea ca pe un papagal care urmează să se sinucida. Brusc, mi s-a făcut frica.

— Tocmai îl visam pe tatăl meu care mă sfătua să mă las de fumat. O să ajungi să nu mai poți să iţi aduci un lemn pentru focul de care ai nevoie, îmi spunea. Uite că am şi ajuns. Era gata să aibă dreptate. Am să urc în plopii acestia ca să dobor niste crengi. O întrebă şi pe mine. Te sfătuesc să o lea cu maşina peste timp, să mergi pină la malul mării şi să aştepţi pină termin eu. O grămadă de imparţi romani, perşi, cumanii şi bizantini au privit colul acela de lume. O să ai ce vedea.

Ceva nu era în regulă. În urmă cu două minute totul începuse cum începuse dar acum ceva nu era deloc în regulă.

— Ideal ar fi să urcăm amîndoi în copaci, zise şi eram doi străini într-o masină.

— Sau să mergem pe malul mării. Tot mai am citeva lemne rămase de la focul de zimnospie.

— Alte idei mai ai? zise şi eram tot ca doi străini.

— Hai la frontieră să bem o apă minerală, am zis. Hai pină la Dunăre, cunosc un nestru bătrîn de din sate de ani, ne găzduieşte el sub o apă liniştă.

Era obosită şi reuşise să fiu plicicos. Oprise motorul, maşina stătea oarecum părăsită între suririle de plute olondene. Trecură ciuva biciclistii. I-am urmat şi din dor de ei am descoperit echipa naţională de dresaj călare. Se auzia dincolo de sîiera de săcimi.

— Hai să vezi caii, i-am zis.

Săteu cu minile pe volan. La ce gîndea? De unde aparuse? De ce tocmai eu?

— Măda, îmi pare rău, Anca.

Am deschis portiera, am coborît. Ūmi simteam ochii roşii ca o globulă roşie din inimă unei rînducii rînite. Am pornit către ea. Era o demonstratie. Eram atent la zgomotul Ūlticului. Sportivii aşteptau la rînd, apoi executau cete un număr de dresaj. Am auzit acceleraţia motorului. Antrenorul explica unor tovarăşi ce şi cum cu numărul respectiv. Eram atent la maşină. Mi-am dat seama că întoarcem, am rezistat ispitei de a mă întoarce, dar nu prea mult. M-am răsuşit. Veni în tromba, opri, ea coborî trînti portiera, ajunse lingă mine.

Un braţ dintr-o pădure de brazi Ingenunchiază în faţa ta şi iţi oferă un buchet de ghiocci. Ea mirosea ca un buchet de ghiocci oferit de către un braţ nepăsător de o pădure de zîmbi complice şi cunoscut.

— Ce ai?

V-am mai spus, avea preţul aşteptat de tatăl ei. Lina, Şi lina, păru de culoarea castanelor prospăt dezghioate; tricou bogat, alb, cu inscripţii japoneze, jeans-i albi, adidaşi albi; ochi verzi, buze moi, mari, bine desenate, pe braţe multe brăţări subţiri din metale şi ceramici şi brăţările ei erau un zornăit şi un scilpic şi o mirare, în deget un inel din nefrit verde.

— Ce ai?

— Ce ai?

— Ce ai?

— Ce ai?

— Ce ai?

— Ce ai?

— Ce ai?

— Ce ai?

— Ce ai?

— Ce ai?

— Ce ai?

— Ce ai?

— Ce ai?

— Ce ai?

— Ce ai?

Pe un rîu frumos...

Un film de varietăţi avînd un suport ideic nu numai plauzibil şi fermecător, ci mai ales expresiv — o formă densă a asumării şi reflectării realităţii — am putut vedea cu citva timp în urmă pe micile noastre ecrane. Deci un film, accentuat cu vîntul tocmal ca mic omagiu adus acestei realizări care sare peste canoane şi obişnuinţe, încercînd să facă altceva.

Un film despre Dimbovită şi noul ei chip, un film de montaj narativ ce corespunde, cum ar fi zis un critic pedant, „percepţiei noastre obişnuite prin fluctuaţii ale atenţiei”.

Si atenţia, spre ce anume se îndrepta ea?

Spre marginile limpezii ale rîului privit din prisma de cristal a asumării unei culturi. Si iată că un intitulat în filmul despre Dimbovită, sau eu Dimbovită, cum vreţi să-i spuneţi, realizează de Smaranda Jelescu, repere ale istoriei culturale — Ahton Pann (o cîntare de fior arhic, cu Tudor Chocoghe), Dosoftei (un stih tulburător rostit de Silviu Stănculescu), Argeşii (stîfchiuri din „Cu bastonul prin Bucureşti” în rostirea aceluiaşi actor), ori acea bizantinitate „Bucureştii un munte orizontal” si „de ce a era e muncă, de ce a gîndi gîndire e muncă, de ce a spera sperare e muncă, de

eu aveam 31 de ani.

În comentariul antrenorului erau cuprinse istoricul figurii executate de către cal şi călăre, tehnica de dresaj, greşeliile, punctele, marii campioni ai numărului. Am privit fascinat totul, iar cînd în final au făcut marea întoarcere pe un singur picior, am văzutat. De undeva, dintr-un colt al memoriei o amintire: Lev Nikolaevici Tolstoi, după un calcul pe care el însuşi l-a efectuat, a stat călare pe cal cam şapte ani din viaţă. În timp ce sportivii au trecut pe lingă noi pe căli transpiraţi şi zornăitori, au salut-o pe Anca ridicîndu-şi sepcile lor viu colorate. Sub asfîlţul delicat seara de o frumuseţe blindă. Anca intrase în rol. Zimbea. Atenţia şi obosită. Mişcarea oamenilor era din altă vreme. O scenă uşor desuetă. Bărbăţii, adevăraţii bărbăţi, gîndeam. Mereu cei de alia dat?

Cum se produce miracolul rămîinerii lingă tine a unei fete deosebit de frumoase? A doua zi, cînd ea inota şi eu pregăteam cafeaua pe o sferică aşezată în nisip, îmi puneam această întrebare. / O vedeam cum spintecă ogînda argintie a mării, asa cum este ea la şapte dimineata. Era o fată delicată, discretă şi netemătoare... Trăiam un sentiment nou pentru mine: un fel de fericire depăşit uşor ameninţat de o ceva definitiv, o stare de congestivitate plăcută a spiritului şi a corpului.

După ce inota se îndrepta spre cortul meu care devenise al nostru. Mersul ei era ferm, genunchii tău decis arşi. Înaintarea ei era imperceptibilă ondulare strunită din glezne. Longuin şi cabrat, intrusul ei corp avea ceva din minunea unei corzi de gîtar bine acordată. Ūi priveam minute în sir lobul urechii în care prindea cercei verzi... Ce înseamnă graclitatea aceasta, forma iradiată a liniei? Ce înseamnă micul mister al umbrei din spatele a ceea ce urechi? De unde vine, cine a hotărît ca pielea gîtului ei să fie întinsă, aproape velină, de unde linia obraznică a claviculei, braţele subţiri? De unde senzaţia de fragilitate asemănată unui desen pe apă?

Cu precauţii calme, începuse să se bronzeze. După un rosu despot care nu prea ştii ce să spun, pielea ei virase încet în ceea ce urma să fie: un ciocolotiu care strălucete în misterioasa culoare a aramei inobilate.

Se apropie ocolind corzile corturilor. Ūşi înveleste frîgul într-un prosop albastru... La vîntul derafelei zimbea, iar zimbelul ei este citit tot orizontul O zi liniştă, o mare caldă, a cărei suprafaţă se înceteşte cînd pescăruşii zboară prea aproape. Lingă noi, interiorul moale şi galben al cortului se bucură. Lanterna şi cortul acolo? Ai a ridicat sprîncenela, a spus o glumă şi ne-a inventat cortul nostru submarin. „E frumos, dar nu mi-ar place”, a conchis Anca după ce l-a ascultat. M-a strîns de braţ. Era ceva numai de noi şi în strîngerea aceea de braţ.

Într-un fel, îmi continuam programul de mai înainte. Scufundat, pesti, vizite la geologi. Mergeam împreună. „Ei, estî altul”, a zis încă din prima seară faţa cu pasienela. Mă tutuia, care va să zică. Apoi a stat îndelung de vorbă cu Anca. Am tras cu urechea. Multe reţete de preparare a cartofilor. Am zîmbit. Anca era frugală, prinul ei se limita la un porumb fiert.

Venise de la munte prietenul meu Alf, arhitectul clădirilor subacvatice. Ūi venea şi pe braţele sale purta veselia ca pe niste pepeni pe care mi-a apăsat în faţa şi din care ne înfruptam împreună. Risetele noastre, caninii albi.

Merzeam susţine pe faţa ei că-l Vama. Ochii ei străluciau în lumini vere cînd Alf ne povestea despre aşezări sub mare. „Alf” a zis ea, „poţi face în asa fel încit să ne instalăm în faţa cortului acolo?” Alf a ridicat sprîncenela, a spus o glumă şi ne-a inventat cortul nostru submarin. „E frumos, dar nu mi-ar place”, a conchis Anca după ce l-a ascultat. M-a strîns de braţ. Era ceva numai de noi şi în strîngerea aceea de braţ.

În a patra zi a venit la mine Denis. Anca era în apă.

— Bătrîne, azi avem concursul. Hai în juru.

— Ei, m-da! M-ai şi găsit. Ce nevoie mai aveţi voi de mine cînd eu nu mai pot fi împartial! Vă trebuie oameni corecţi, nu tipii din ăştia.

— Te ocupi de glezne. Note pină la 24.

— Dar ce, Tudor ce face?

— Tudor a plecat, telegramă, chestii, necazuri. Tu estî gleznarul.

— Si plezi gleznarul.

— George.

— Păi nu sînt prea multe glezne pe aici. Ūi le spun de pe acum, voi stabiliţi restul.

— Fă cum vrei. Peste un sfert de oră începem, spuse Denis plecînd.

Nu sînt prea multe glezne pe aici, am strigat eu după el. Două sînt ale mele. Altele nici nu mai există. Măgarilor!

Surprinzător, bătrînul. Ceva din poza lui de ochi surd se schimbă. Într-o zi, în timp ce veneam să ne instalăm în faţa cortului pe Anca sub pâlărie de pină. Mă urmărea cu ochelul. Anca lingă un bărbat gri-arămat care se şede pe scaun. După ce am ajuns la cort, am aşteptat-o destul de mult pină a revenit. Se simţise bine lingă vecinul meu, proprietarul unei cirpe muribunde pe coasta de stesaj. Un bărbat care contempla lumea, chiar dacă este vîrstnic, poate fi un adversar redutabil, gîndeam. Nu-l iubeam chiar deloc pe bătrîn. În prima zi mă pusese într-o lumină stupidă. Acum îmi vorbea mult şi se folosea de arma cea mai de temut a bărbatului, de cuvînt. Simteam în mine lista nea înseamnă a buldogului. Si, astfel, pri-

timplare şi mai ales culoare, culoare culoare — aurul roşcat al arlarilor la piciorul lui Mircea Baniculu, zîna albastru, zîna aurie, zîna luminoasă şi mai ales seninul apoi în acest „Pe un rîu frumos, pe un rîu în jos”, seninul realităţii, seninul zilei de azi în căpătala noastră.

Pină şi tipul de expresie muzicală, pină şi tipul de expresivitate plastică a mişcărilor vedetelor reunite pe malurile şi pe podurile Dimbovitae, de altfel aiit de telegenice, crea o diversitate nespuse de bine şi de inteligent gîndită (redacţia „Culoarea Zîna”, montaj Mădălina Demetrescu). De la via-citate stenică a Mirelei Voiculescu şi-a Angelei Similea la voiculescu sugerată de glasul Aurei Urziceanu şi patetismul tulburător, răscolitor al Dinei Drăgan, de la mina relaxată şi atît de modernă a lui Nicu Alifantis, la tensiunea existenţială sugerată de tot ce cîntă Adrian Daminescu.

Iar legătura, ei bine, legătura dintre toate cele, de la biletul vaporos pe esplanada verdea la zicere antonpan-nescă, de la cîntec tineresc cu Choralis ori Song la oameni, mulţi oameni, bucureştieni grăbiţi, zîmbitori, preocupati, otogenari si de vîrstă cresci, tineri îndrăgostiţi, fete şi băieţi cu mape studentesti tradiţionale, bucureştieni culerind librării, galeria de pictură, strada, parcul, podul, — ei bine legătura o facea cu dezinvoluntă glasu! Jurării de cuplu, căci ce poezie fi mai firesc şi mai cutecutor şi mai tonic pe lumea asta? adică Diana Ghiorghian şi Gela Nitu şi glasul intelctuelian (Silviu Stănculescu) insodnindu-ne pe cursul Dimbovitae cu cartea în mina dreaptă, cu trench-coatul pe mina stîngă, cu glas blind şi profesionalismul bineştiut.

Cleopatra Lorintiu

teatru

GALA DRAMATURGIEI ROMANEŞTI ACTUALE

«Dalbul pribeag»

2. Cel mai apreciat spectacol al Galei timporeare ca punct de pornire pînea lui D.R. Popescu. Bogată în su-gestii teatrale, încărcată de invatămînt, Dalbul pribeag (Vineera verde) este, în primul rînd, un justiciar reconstruind adevărul (în cazul uciderei actri-ţei Aretia) pe baza pretextului utilizat, altădată, de Hamlet: spectacolul, Spectacolul celor întimplare, cîndva, de demult, cu douăzeci de ani în urmă, nu putea fi intruchipat decit de actori. Pînea devine, din acest motiv, şi un egiptu adus actorilor, nemurii lor. Regizorul Ioan Ieremia e cucerit de aura de mister pe care o poate de-gaja pînera în scena a unui aseme-nea material: de aura de stranieţate, de împalpabil, care poate pluti în preajma oamenilor, făcîndu-i mai buni sau mai răi, mai luminoşi sau mai tenebroşi, aducîndu-i faţă-n faţa cu ei însişii răscolindu-le conştiinţa: de insolitul născut din interacţi-a sca-rilor. Vinătorea vinovatului este ocolită, complicată, ramificată pentru a deruta. Crima devine palidă în compa-ratie cu drama uitării. Un bărbat, se întoarce la locul crimei. Se presupune a fi ucigaşul. Un bărbat se întoarce, de insolitul născut din interacţi-a sca-rilor. Vinătorea vinovatului este ocolită, complicată, ramificată pentru a deruta. Crima devine palidă în compa-ratie cu drama uitării. Un bărbat, se întoarce la locul crimei. Se presupune a fi ucigaşul. Un bărbat se întoarce, de insolitul născut din interacţi-a sca-rilor. Vinătorea vinovatului este ocolită, complicată, ramificată pentru a deruta. Crima devine palidă în compa-ratie cu drama uitării. Un bărbat, se întoarce la locul crimei. Se presupune a fi ucigaşul. Un bărbat se întoarce, de insolitul născut din interacţi-a sca-rilor. Vinătorea vinovatului este ocolită, complicată, ramificată pentru a deruta. Crima devine palidă în compa-ratie cu drama uitării. Un bărbat, se întoarce la locul crimei. Se presupune a fi ucigaşul. Un bărbat se întoarce, de insolitul născut din interacţi-a sca-rilor. Vinătorea vinovatului este ocolită, complicată, ramificată pentru a deruta. Crima devine palidă în compa-ratie cu drama uitării. Un bărbat, se întoarce la locul crimei. Se presupune a fi ucigaşul. Un bărbat se întoarce, de insolitul născut din interacţi-a sca-rilor. Vinătorea vinovatului este ocolită, complicată, ramificată pentru a deruta. Crima devine palidă în compa-ratie cu drama uitării. Un bărbat, se întoarce la locul crimei. Se presupune a fi ucigaşul. Un bărbat se întoarce, de insolitul născut din interacţi-a sca-rilor. Vinătorea vinovatului este ocolită, complicată, ramificată pentru a deruta. Crima devine palidă în compa-ratie cu drama uitării. Un bărbat, se întoarce la locul crimei. Se presupune a fi ucigaşul. Un bărbat se întoarce, de insolitul născut din interacţi-a sca-rilor. Vinătorea vinovatului este ocolită, complicată, ramificată pentru a deruta. Crima devine palidă în compa-ratie cu drama uitării. Un bărbat, se întoarce la locul crimei. Se presupune a fi ucigaşul. Un bărbat se întoarce, de insolitul născut din interacţi-a sca-rilor. Vinătorea vinovatului este ocolită, complicată, ramificată pentru a deruta. Crima devine palidă în compa-ratie cu drama uitării. Un bărbat, se întoarce la locul crimei. Se presupune a fi ucigaşul. Un bărbat se întoarce, de insolitul născut din interacţi-a sca-rilor. Vinătorea vinovatului este ocolită, complicată, ramificată pentru a deruta. Crima devine palidă în compa-ratie cu drama uitării. Un bărbat, se întoarce la locul crimei. Se presupune a fi ucigaşul. Un bărbat se întoarce, de insolitul născut din interacţi-a sca-rilor. Vinătorea vinovatului este ocolită, complicată, ramificată pentru a deruta. Crima devine palidă în compa-ratie cu drama uitării. Un bărbat, se întoarce la locul crimei. Se presupune a fi ucigaşul. Un bărbat se întoarce, de insolitul născut din interacţi-a sca-rilor. Vinătorea vinovatului este ocolită, complicată, ramificată pentru a deruta. Crima devine palidă în compa-ratie cu drama uitării. Un bărbat, se întoarce la locul crimei. Se presupune a fi ucigaşul. Un bărbat se întoarce, de insolitul născut din interacţi-a sca-rilor. Vinătorea vinovatului este ocolită, complicată, ramificată pentru a deruta. Crima devine palidă în compa-ratie cu drama uitării. Un bărbat, se întoarce la locul crimei. Se presupune a fi ucigaşul. Un bărbat se întoarce, de insolitul născut din interacţi-a sca-rilor. Vinătorea vinovatului este ocolită, complicată, ramificată pentru a deruta. Crima devine palidă în compa-ratie cu drama uitării. Un bărbat, se întoarce la locul crimei. Se presupune a fi ucigaşul. Un bărbat se întoarce, de insolitul născut din interacţi-a sca-rilor. Vinătorea vinovatului este ocolită, complicată, ramificată pentru a deruta. Crima devine palidă în compa-ratie cu drama uitării. Un bărbat, se întoarce la locul crimei. Se presupune a fi ucigaşul. Un bărbat se întoarce, de insolitul născut din interacţi-a sca-rilor. Vinătorea vinovatului este ocolită, complicată, ramificată pentru a deruta. Crima devine palidă în compa-ratie cu drama uitării. Un bărbat, se întoarce la locul crimei. Se presupune a fi ucigaşul. Un bărbat se întoarce, de insolitul născut din interacţi-a sca-rilor. Vinătorea vinovatului este ocolită, complicată, ramificată pentru a deruta. Crima devine palidă în compa-ratie cu drama uitării. Un bărbat, se întoarce la locul crimei. Se presupune a fi ucigaşul. Un bărbat se întoarce, de insolitul născut din interacţi-a sca-rilor. Vinătorea vinovatului este ocolită, complicată, ramificată pentru a deruta. Crima devine palidă în compa-ratie cu drama uitării. Un bărbat, se întoarce la locul crimei. Se presupune a fi ucigaşul. Un bărbat se întoarce, de insolitul născut din interacţi-a sca-rilor. Vinătorea vinovatului este ocolită, complicată, ramificată pentru a deruta. Crima devine palidă în compa-ratie cu drama uitării. Un bărbat, se întoarce la locul crimei. Se presupune a fi ucigaşul. Un bărbat se întoarce, de insolitul născut din interacţi-a sca-rilor. Vinătorea vinovatului este o

Wind-o cum se întinde la soare, m-am întreb
ce joc al întâmplării o aduse aici. Nu am în-
trebat-o, nu mi-a spus. Era un fel de pact tacit
între noi să nu întrebăm, să nu ne spunem.
Așa se poate trăi minunat. Nu voiam să știu?
Bănuiam? Ce puteam să bănuiesc? Orice! Dar
nu bănuiam orice. Simțeam, cu un anume grad
de nedeterminare, că Anca venise dintr-o po-
veste tristă. Ea nu merita o poveste tristă, imi
ziceam în timp ce îl priveam pleoapele coborite
sub lumina soarelui. Nici eu nu trebuia să fiu
o poveste tristă, imi spuneam. Eu nu sint o
poveste tristă. O bătuși între două suspine.
Eu nu.

Aveam deci plăcerea scufundărilor. Cu ochelari
și tub de respirație. Este atât frumusețe sub
pleptul mării, încât cine o vede odată va reveni
mereu pentru a redescoperi uimitoarea lume
subacvatică. Este ceva dus acolo până la limita
suportabilității. Plămâni plenezc de efort, in-
trebul corp se bate cu lichidul care te împușcă
înspre suprafață. Într-o clipă disperat după o gură de
aer. Probabil că toate aceste eforturi îți amplifi-
că senzațiile. Așa ceva se numește anoxie.

Cu trei zile înainte de plecarea mea, rămă-
sesem în apă cam vreo trei ore. Am ieșit că-
tându-mă, cu oasele răcite. Căram într-o sa-
cosă din plasa de pescar vreo treizeci de melci
din cei mari, al căror interior este sifonat în
portocaliu. Acești melci, noi în Marea Neagră,
nu au dusmani naturali aici și distrug stridiile.
Stridiile fac nisip, așa că vedeți dumneavoastră.
Când m-am apropiat de cort, am fost sur-
prins de absența Olteci-ului. Am refuzat să fiu
neliniștit. Am hotărât să fiu liniștit, orice soar-
fi întâmplat. A plecat să fac un tur cu mașina,
mi-am zis. Poate că s-a dus până la piață,
mi-am zis. Trebuie să fiu liniștit, mi-am zis.
Cortul era închis cu fermoarul. Am lăsat pe
nisip plasa cu melci. Dacă stau să mă gândesc,
era cam prea multă linște în serul din fața
cortului. Dar atunci nu am înțeles acest lucru.
Sau, poate, cine știe? Am tras fermoarul. În
ordinea galbenă a interiorului se aflau numai
lucrurile mele. Am căutat un semn și l-am gă-
sit. Pe podușua cortului scrisese cu canoica ver-
de „Totul a fost sferic, iar în sfera aceasta doar
un singur cuvânt: iubire”. De ce „a fost”?
De ce?

Rucsacul, prăbușit în el însuși, scîncea.
Plecuse, bineînțeles, plecase, bineînțeles, Ple-
cuse.

Am ieșit, am privit împrejur. Am văzut iarba
arsă a povirnișului, prin nisipul murdar m-am
apropiat de mare. Niciodată n-am să mai vin
aici. Atingerea apei avea ceva din sărutul unui
câșiu. Niciodată. Și marea întredoa a sarpe mor-
t. M-am întors la cort, m-am freat cu prosopul,
m-am îmbrăcat. Trebuia să plec. Nu puteam
sta. Trebuia să fug. Să plec.

— Domnule Cătălin, m-am auzit strigat. Dom-
nule Cătălin!
— Era bătrînul. Venise în fața cortului meu.
Bermude, păr alb, răsucit pe piept.
— Da, vă rog?

— Pentru o secundă am sperat ceva.
— A plecat? Ma întreba bătrînul și atunci
mi-am dat seama că sperasem zadarnic.
— Fața mea bronzată va fi inexpresivă, mi-am
zis.

— A plecat.
— Unde?
— Nu știu. A plecat, pur și simplu a plecat.
— Inexpresiv ca un sfînc, dar cu vocea gutuită.
Asta eram. Cu gândurile duse pe posibilul ei
drum. Gîndurile mele hirtopăiau prin hirtopă-
pele Dobrogei. Golit de gînduri, eram ca o
măimută inundată de venitul cald al disperării.

— Știi să conduci?
— Am tresărit. Ce voia să spună?
— Dacă îți dau mașina, o aduci înapoi?
Vocea îi tremura. Îi era frică de mine? M-am
așezat pe nisip în cap și, în timp ce singele îmi
îmunda rîșnetul, l-am întrebat.

— A plecat de mult timp?
— De patruzeci și trei de minute. Cam peste
zece poți deja să pomești. Am o mașină în sat.
Am pornit în mare grabă spre localitate. Aș
fi plecat în urmărirea ei și pe bicicletă.

— Aveți dumneavoastră încrederea asta în
mine?

— Ei, sintem bărbați, nu?
Cald, frater, solidar. Ca și cum lângă mine
s-ar fi aflat cel mai bun prieten.
— A luat-o spre Căleșea, o să treacă Dună-
rea cu bacul. E bine să pomești chiar pe ace-
la drum, e mai necirclat.

— Sintei sigur că nu a plecat prin Con-
stanța?
— M-a întrebat de drum. S-ar putea s-o
ajungi până la beci. E începătoare; conduce în-
cet. Cunoști traseul?

— L-am făcut de trei ori. Îi știu.
Am intrat în curtea unui țăran. Intre două
Dacii era parcat un Audi 100 gri-vinăt. Aceasta
era mașina. Nu condusesem niciodată o Audi
100. Bătrînul o extrase cu mare grijă dintre
celelalte, o aduse în stradă și cobori de la vol-
lan. Lăsa portiera deschisă. Oculi apoi mașina
și se așeză pe locul mortului.

— Înveți totul până la ieșirea din sat. Îmi
spuse. Pe urmă te descurți singur. Dă-i drumul.
Am urcat la volan și i-am dat drumul. Pînă
să inspir odată, am văzut kilometrajul la 80.
M-am speriat și am redus. Era un model turbo.
Nu-am timp să vă explic ce înseamnă aceasta.

— Dă-i drumul, a mirat bătrînul. Dă-i dru-
mul a rănit el furios.
Am ieșit din sat cu o sută. Cred că aș pri-
ceput.

— Așa! Așa! Oprește.
Am oprit. „Succes” mi-a zis și a coborît.
— Domnule... Domnule...
— Ce este?
— Dacă n-o găsec? Dacă nu poate veni îna-
poi?

— Nu fi măgar, mi-a zis. Te întorci pe scut
sau sub scut. Dă-i drumul!

I-am dat drumul. Oricum, eram în stare de
orice. Mi-am amintit de respirația fierbinte a
tatălui meu și am pornit în urmărirea unei fete
care plîngea la volan. Așa mi-au spus cei de
la pichetul de grăniceri. Că era singură, că plî-
ngea. Și că nu se grăbea cine știe ce. N-o duce
vîntul, imi ziceam. Nu a luat-o vîntul. Singurul
vînt care bate pe aici sint eu, imi ziceam. Ori
la bal, ori la spital. Spitale nu prea are pe aici.
Deci, la bal. Dacă-i bal, bal să fie! Baal să
fie!

Pe sosea trecea o mașină ca un glont argintiu.
Avea soarele în față, parbrizul strălucia, încît
puteai spune: a trecut o mașină ca un glont
de argint și la volan nu se vedea nimeni.

Tablouri și desene de Teodor Bogai (in paginile 4-6)

viorica bucur

Aer albastru

Sunau clopotele,
Clopotele norocului,
Clopotele fericiții.
Cu putere sunau clopotele!
Cinevo sufa în ele aer curat,
Aer albastru.
Scîpăr de nistemate,
Aer albastru,
Auzit cu gînduri curate...

Să nu uit

Mi-ai deschis
Fereastră
Cu un porumbel,
Mi-ai împodobit casa
Cu ramuri de mîslin,
Amirosind a dimineată,
Mi-ai deschis
Ochii
Cu un sărut
Și m-ai lăsat
Să mă îmbrac
În culoare marțială,
Înnoptată,
Ca să nu uit războiul
Niciodată!

Întoarce-te

Întoarce-te-n covorul fermecat,
Cînd brațele tale vor cere,
La statul de noapte, fugară,
Privire prelungă, amară.

1918

Nu s-au pus simple pietre de hotar
Și nu ne-a fost adus pămînt în dar,
Cu prînsul țării se dorea unit
Ca un întreg, rotund în infinit.

Venise vremea cînd românii toți,
Toți de flăcări și striviți de rați,
Cu toate ale țării vechi jînături,
Să se ridice iar de la-nceputuri.

Să curgă către Alba, din cîmpii
Din munții cu goruni de veșnicii,
Și din tumulul vremii să răsună
Unire vrem, sintem o NAȚIUNE.

Columnă ne e țara de erol
Cu toți acei care trăiesc prin noi,
Cu-ai patriei război și cei senin
Din Apuseni și pînă la Măcin.

Nu s-au pus simple pietre de hotar
Și nu ne-a fost adus nimic în dar,
Pămîntul țării se dorea unit
Ca un întreg etern în infinit.

Marea

Mi-am înmuat privirea într-un adînc de mare
În gîndurile mele s-au scurs tot mai adînc
Plutînd prin reveria albastrului rotund
Ca un ecou fantastic la propria chemare.

Te-adună în palmele mele firești,
Pustiul de vorbe ale vechii dîinii,
Teama de ziua cu ochii deschîși.

Va fi de ajuns sîrîtul - chemare -
Să legene iar povestea de gînd,
Să-nighebe dorința pereche,
A doua răspîntie veche.

Dor

Mi-am ascuțit
glăsul de bucium
pe-o mîchie de cuțit
și trupul mi l-am îndalțat
spre soare,
cu brațele orbite de mișcare.
Glăsul mi l-am aruncat
peste muni;
în căutarea cărarilor trecutului
și a fecioarelor - ciuda.
Mi-ou răspuns, în ecouri sonore,
viorile brazilor împrăștiate-n horă,
de doruri și cînt,
de coarde, pierdute în vînt...

ioan borșa

Deasupra mea o umbră a fetelor morgane
M-ademenea cu dansul ca vraja unui miț,
Iar apa în surdina cu valul amorțit
Cînta pe cînd adîncul se răstîrcea-n
gorgone.

O, lumea mea de doruri și lumea mea de vis
Deschide-te-noapte-mi și-mi dă a la povăz
Că-ți simt de mult pe-apropoie rîvnitul
paradis.

Trec valuri după valuri, speranță și uitare
Privirea mea-i nesomn adîncului de epe
Și-n gîndurile mele s-a revărsat o mare.

Stare

Mereu îmi stăruie în minte
Acel ceva, ce vrea să fie,
Dar care tot mai întîrzie
În inocența de cuvinte.

O, Don Quijote, ce sarcostic
Surzi din umbra clipei mele
Și-n omăgîrile-ți rebele
Prin ochiul meu străbați fantastic.

Iar eu rămîn sleit de sete
Să-i port visarea mea și vina
Asemeni unei negre pete

Din constelații difane
Ce își absoarbe și lumina
Pe care-or fi să o emane.

zaharia sângeorzan

Cuvintele

Și-n seara aceasta
Cuvintele tale vorbesc
De taina ce mai zace în povești
De-un dor
Ce nu știe
Să-ți fure
Graiul neștiutelor aresuri
Ce pun peceți
Orelor...

Poemul

Să-nfăptuiesc poemul textul memoriei
Tu mi-ai spus-o așară...
Nu-i fătîmice?

Să-nfăptuiesc iubirea totul
Mi-ai rostit îngîndurată ideea...
N-ai ascultat de farisei?

Să-nfăptuiesc destinul poemul
Cu sintaxa oarbă de verbe
Melancolia de asce...
Cine te-a întrebat?

Textul

Poemul scris azi-noapte
Urs cu stiele albastre
În pârul electronic
Stă pe moșă cu ochii deschîși -
Iace rănită de paradis
Așteaptă să vină profeții
Să-l vadă-n manuscris
Cum se mai naște
O dată
Textul...

Fintină de dor

Grăiește fintina de dor
A inimii
Cuvinte nespuse?
Nu mai privi
Oglinda:
E verbal a iubi
Ce nu poate muri
Pe apa ei
Pînă ce tu
Nu devii
Patimă și dor...

Vis de dragoste

O, mina ta ridicată odată cu respirația
dragostei
Mă recunoaște dintr-o pădure de vise
Anonim să rămîn pînă la pustiul
Ce începe deasupra genelor tale
Rau mîhnite de gelozie

Vis de dragoste: cine te scrie,
Cine te știe?
De nu li-ai găsit nume
Numai în poezie?

O, mina ta vorbind cu o stea
Îmi spune că am să mor curînd
Anonim
Lîngă gura ta
Nicioară plîngînd
Doar murmurînd
E moartea
Din viața mea
Cugetînd
Iubind
Dragostea
Din inima ta...

Știu...

Nu bănuiesc, ci știu din Utopie
Ce fată mai aștept
Să îmie povestea
Nu din ochii tăi
Ci din dragostea ei
Aș putea să-ți scriu
Poeme întregi
Cu începutul
Evei
Cu niciodată...

alexandru ghitera

Arcușul și Vioara

Lui Ciprian Porumbescu

Arcușul-i visul de lumină
al neamului acesta blînd,
Vioara-i fruntea lui senină
ce nu s-a aplecat niciînd
sub mină rece și străină.

Arcușul-i lacrima fierbinte
durerilor sortită vamă,
Vioara-s plaiurile sfînte
purătate-n inimă și-n minte
de cînd rostind cuvîntul mamă.

Arcușul-i vîntul dinspre seară
prîns pe frunza de stejar,
Iar vîile sint o vioară
ce, sub al soarelui pojar,
se tînguie și se-nfioară.

Arcușul-i lunecă prin vine
din creștet pînă la picioare;
Eu sint vioară lîngă tine
Vibrînd pentru al meu popor
și cînt la greu, și cînt la bine
Balada cea nemuritoare
Și lîngă cîntul Tricolor.

Prieteni!

Mă-ndeamnă chemarea să plec de la mine,
De la mine la toamnă e numai un pas,
Deși îmi mai curge fierbinte în vine
Fierbinte în vine mai jîp o glas.

Mi-e dor de albastru, mi-e dor de adînc,
De-adîncul din mare, de-adîncul ideii
Căci încă mai pot să mîngîi, să string
Să mîngîi, să string candoarea femeii.

M-aș duce aiurea, pe-o-nțînsă cîmpie
Pe-o-nțînsă cîmpie cum e pe la noi,
Dar nu vreau o clipă ca lumea să știe
Ca lumea să știe cînd vin înapoi.

Comerțul toate pe care le-oi stringe
Le-oi stringe în minte, le-oi stringe la piept
Să nu se cunoască tributul de sînge
Tributul de sînge plătînd de poez.

Iar cînd m-oi întoarce, într-una din zile,
Într-una din zile, dar foarte tîrziu,
Așez dinainte-mi cîteva file
Cîteva file, un magic pustiul.

Și poate vroadă, la anul ce vine
La anul ce vine, de fi-va un fram,
Vă spun două versuri afiate de mine
Afiate de mine pe cînd sîngeram...

plastică

«Totul se plătește»

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

«Totul se plătește»

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

filmează în unghieri inspirate crime,
ambuscade, urmărit, tentative de
asașinat etc. Exuberanța exteroarelor
este subliniată și de compoziția plas-
tică minuțios elaborată, în ciuda scăr-
derilor determinate de o prea econo-
mică figurată. În interioare mișcarea
personajelor este vizibil dirijată, nu-
anță parodică a teatralismului pîrînd
mai degrabă o regretabilă neglijență
decît o fermă voință de autor. Mono-
tonia unor interioare, convenționalele
unui mobilier situat în afara
timpurilor evocate duc la nedorite
note artificiale.

Fată de ultimul episod, Colierul de
turoaze, nume noi pe generic, Emil
Hosiu, Mircea Albulescu, George
Constantin schițează cu o măsurată
doză de auto-ironie, personaje ambig-
ue și pitorești de la mijlocul veacu-
lului XIX, figuri care se retin și pot
rămîne ipostaze de dezvoltat în po-
sibile viitoare aventuri. Regretabilă
absența lui Traian Stănescu, în rolul
așă Villara, un portret savuros al
demiurului printului Bibescu. Dar
mai mult decît personajele, și aici
protagonist pînă la urmă rămîne stil-
lul, în ciuda scărderilor împuse de
solicitările cantitative ale seriei. Dia-
logurile savuroase, construirea spon-
tă a situațiilor, adresa parodică,
efectul de fundal, determinat în cazul
personajelor episodice păstrează cali-
tățile de necontestat ale unui scenar-
iștii realizat programat pentru afir-
marea accesibilității și caracterului
popular ale unui gen cu vechi ante-
cedente în istoria filmului românesc.

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

plastică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

Anul muzical...

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

muzică

Cred că evenimentul componistic,
al anului trecut îl constituie prima
audiență - auditivă în concert, în stu-
dioul mare al RTV - a operii
Arșlia de Nicolae Brînduș, după
La țigăni de Mircea Eliade. Am
insistat asupra acestei creații la
vremea respectivă: adăugăm însă că
întîlnim aici semnele unei sinteze
stilistice a preocupărilor autorului
și, poate mai mult decît alt, crista-
lizarea unui „Zeitgeist”, caracterizat
în primul rînd printr-o superioară
convertire artistică a ceea ce unii
numesc frecvent „eclecticism”, supor-
tul acestor recitalizări reprezen-
tînd

Rebreanu — cronicar dramatic

Incep această cronică prin reproducerea unei dedicații — cred că nu fac o indiscreție — pe care aubru mi-a dat-o pe volumul „Tînărul Rebreanu” (Ed. Albatros, 1986): „Lui Gheorghe Suciu, mai tînăr meu confrate, care, pe parcursul anilor, a încercat cu căldură mai toate cărțile mele, acest prim volum dintr-o carte închinată aceluiași Rebreanu, carte în care adevărul și zîmbetul, de multe ori amar, sînt la ele acasă. Omagii. Nicolae Gheran, 8 aprilie 1986.”

Am reproduc această dedicație din mai multe motive. Cel dintîi este că după o lucrare de ani de zile (1968—1981 — ani premergători lucrării intitulată „Om niu numărăm” — pentru că nu-l cunoaștem), ne temeam că dedicația Rebreanu va rămîne aici, la al XI-lea volum — opera de creație — realizată cu o osidie similară celei a lui Perpessiciu în cazul lui Eminescu. Ne mai temeam că editorul Nicolae Gheran, bazat pe sutele lui de mil de cifre și, deci, ca primul îndreptîrit dintre contemporani să ducă la bun sfîrșit *Opera* lui Rebreanu se apucă de monografia scriitorului și lasă altora continuarea Ediției integrale. Pentru un spirit serios și tuburat de evidențierea adevărului, și numai a adevărului, acest gest nu putea face încă o „monastire” și mai fusturată.

Dar Nicolae Gheran, după ce ne-a oferit prin „Tînărul Rebreanu” un tînt volum din monografia planificată „în care adevărul și zîmbetul, de multe ori amar, sînt la ele acasă” (s-a scris, totuși, puțin despre această cronică — pentru că e prea gravă, corectă și tradițională?) iată că ne imbie cu al XII-lea volum al ediției — *cronici dramatice*. E, iarăși, un tom masiv, 785 de pagini, incluzînd și *Addenda* și *Notele și comentariile*. De data aceasta Nicolae Gheran a colaborat la stabilirea textului cu Nedea Burch.

Prima cronică este din 24 ianuarie 1910 (în revista *Falanga literară și artistică*), iar ultima din 14 noiembrie 1914 (în cotidianul *Ziua*). Într-un al doilea volum al ediției, intitulat „Adunare”, toate articolele despre teatru și dramaturgie — de cele menționate și sfîrșind cu unele pagini din *Almanahul teatrului românesc* pe 1913. Mai notează editorul: „La alcătuirea sumarului (a amindrurii volumelor n.n. s-au avut în vedere colaborările din 24 prozodice, cronici dramatice, articole de gen, scurte prezentări ale unor spectacole, la care se mai adaugă alte opt publicații, unde am aflat noi opinii despre mișcarea teatrală românească, exprimate cu prilejul unor interviuri...”

Într-un al treilea fel, acest prim volum de teatologie este o surpriză, poate chiar și pentru specialiști. Încă o dată se dovedește că, indiferent pe ce tîrim se aplica, Rebreanu își sufla minceala și lucra cu toată osidria. Ar fi de dorit un studiu în paralel al activităților de cronicar dramatici ale lui Eminescu și Rebreanu (care, de altfel, poate fi extins și la manifestările în acest domeniu ale altor mari scriitori români).

Este, totodată uimitor să constatăm că de mult a murit Liviu Rebreanu! Iorga a lucrat, bineînțeles, și mai el a avut o mare contribuție, fie oral, în chip spontan, ca un fluviu mîrșat la cascade, de cînd Rebreanu, aldoma lui Eminescu, elabora încet, prin repetiții, luptîndu-se cu ideea, fraza și cuvîntul. Încă de tînar, autorul *Autobiografiei* și-a însușinat limba străină (germana, maghiara, franceza, italiana), și-a perfecționat limba zugrîvitoare de acasă prin deasă recitare a cântîrilor lui Creangă și ale altora, a făcut sute, mii de proiecte de schițe, nuvele, romane, piese de teatru, scenarii de film (primul la noi!) a făcut apoi cronici teatrală, literară și publicistică diversă, lucrări administrative, a fost organizator de teatru începînd de la funcția de secretar literar pînă la aceea de director al Naționalului bucureștean. Pînă să ajungă, în 1920, la autorul consecrat definitiv prin romanul *Ion* a încercat și risipit, cu o îndrîcîie de căpătîn, asupra felii albe cîntînd să ferece altă idee cit și cuvîntul. Numai pe cînd se afla în școala militară a scris, după o mărturisire mai tîrzie, vreo 30 de piese de teatru. Ceva similar pînă la recunoașterea lui ca dramaturg nu mai cunoaștem — fi făcut decît Balzac.

Materia acestui prim volum de teatologie (al XII-lea din serie) ne relevă un cronicar pe ci posibil obiectiv, avînd în judecată alt textul cit și spectacolul. A militat pentru impunerea pieselor românești dar fără a neglija

Alexandru Horia

Povești ardelenesti

apariția volumului de *Povești populare din Transilvania* (p. de Ioan Micu Moldovan, ne ajută la numărul „înțeleger, mai bine, adevărată concepție despre limbă a latinștilor, ci ne pune în fața unei realități care se sprijină, deopotrivă, pe aspectele vechi ale limbii noastre, pe caracterul și regionalismul ardelenesti și pe unele elemente latiniste.

Poveștile respective au fost adunate de elevul lui Moldovan, cum i se mai spune învățătorului profesor de la Blaj, și, prin urmare, poate fi pusă la îndoială, pînă la un punct, nu atât autenticitatea limbii lor, cît unitatea acesteia. Cea mai importantă sursă de inspirație pe care o putem face, din acest punct de vedere, este în legătură tocmai cu lipsa de unitate stilistică a textelor respective, cu limba diferită de la basm la basm. Nu este, însă, vorba de nici un fel de intenție de a numi de neologisme (împrumuturi din limbile romane sau latiniste propriu-zise) și nu conțin dect foarte puține elemente regionale. Altele, dimpotrivă, se caracterizează, în primul rînd, prin frecvența mare a elementelor regionale în conținutul dect foarte puține neologisme. Pentru a simplifica, am putea citi, pentru prima categorie, *Cucul din dunga raiului* (pag. 61—64), iar pentru a doua, *Floarea înflorită* (119—122).

În privința conținutului textelor, vom spune că cele mai multe au caracter mixt: motivele din ele se confundă și „împrumuturile” dintr-o parte sau din alta sînt frecvente. Unele basme sînt prezentate doar fragmentar. Modificări au suferit și formulele (inițiale, mediale sau finale). Iată un exemplu edificator: în basmele cunoscute mie din perioada Încercului, auzite de la bătrînul Ion Ianu, era frecvent formula, mediă, în formă de dialog: *Ciont, copii!* La aceasta, noi răspundeam: *Leves!* În poveștile lui Ioan Micu Moldovan, nu apare nicîter, formula întregă; ea a fost redusă, doar, la primul cuvînt: *Ciont*, cum l-am notat de mai bine de 137 ori. Într-un singur loc, și anume la pagina 137, în basmul intitulat *Cine-ți este mai credincios*, el apare în dialog, dar în altă formulă decît cea cunoscută mie: *Ciont!*

— *Ascultăm!*

Cîteva cuvinte au nevoie de un supliment de explicație întrucît sensul lor de bază este altul decît cel din poveștile noastre.

Celezi, de la paginile 6, 30, 31, 79, este un neologism în originea și însemnarea copli. Cu acest sens circula, în grajurile ardelenesti, cum l-am auzit eu însuși, pe la Năsăud — *Ce-ți mai fac cielezi?* Uneori cuvîntul are înțeles de familie. În basmele lui Moldovan, sensul lui este mai ales de servitor, schimbare determinată, cu sensul celor din poveștile noastre.

Floarea, de la paginile 88, 89, 90, 177, 178, 179, a suferit și el o modificare de înțeles. El nu este sinonim cu servitoare, guvernanta. Aceste sensuri le-a primit datorită unor împrumuturi speciale. Provenit din limba germană (die

Imagini literare esențiale

mai puțin avute în vedere în bilanțurile de sfîrșit de an, antologiile participă, însă, prin specificul lor, la dinamica vieții literare fiind cărți care circula alături de celelalte scrieri beletristice. Totodată sînt mai puțin cunoscute, aparținînd unor texte selectate din literatura contemporană sau clasică, antologiile fac, așa cum spunea Ibrăileanu, „oficiul de îndrumare a lecturii” și prin asta îndeplinesc o anumită funcție didactică. În ultimii ani, au apărut numeroase culegeri remarcabile alcătuite asupra cărora critica ar fi trebuit să se aplece cu mai multă atenție, sublinindu-le, atunci cînd e cazul, aspectele originale privind documentarea și criteriul selecției. Îmi vine în exemplul în memorie două titluri de antologii lirice remarcabile, aparținînd anilor precedenți, „Ceres și Pan” (o amplă culegere de poezie bucolică românească, însoțită de un substanțial studiu) și „Excelsior” (cuprinzînd lirica marilor așpiranți) cărți care, dincolo de rolul lor instructiv, dăruiesc cititorilor noi imagini de realitate poetică și acest lucru îl putem spune în legătură cu multe antologii axate pe teme interesante și abordînd genuri literare diverse, de la poezia la proză scurtă, texte critice sau reportaje. Dar să vedem ce ne oferă *Antologia* lui Ion Munteanu, a adunat cu răbdare și pasiune texte ale scriitorilor noștri clasici și contemporani inspirați din realitatea „fierbinte” a Bărgănelor. Dintre culegerile cu tematică istorică merită a fi amintită antologia „Imagini de epocă” apărută în Editura Milișan în binecunoscuta colecție „Columna”, este vorba de o selecție din publicistica referitoare la războiul de dezrobire și reintregire națională din 1916—1918. Ediția, îngrijită de Teodor Virgolic, prezintă un interes sporit prin faptul că pune pentru prima dată la dispoziția cititorilor articolele lui Octavian Goga publicate în ziarul „România” în anul 1917. După antologii instructive asemănătoare prin valorificarea tezaurului li-

teraturii noastre vechi au apărut la Editura „Minerva”, și anume cea intitulată „Basme cu animale și păsări” (în colecția Meșterul Mancelo) cealaltă fiind o reeditare a culegerii de poezie populară „Cu cît ești, atît sînt” alcătuită de Ovidiu Papadima. La aceeași editură a văzut lumina tiparului antologia „Poezia, Izvor de frumusețe”, carte îngrijită de Florin Sîndrlaru (dincolo de bunele intenții ale autorului, selecția este însă discutabilă). Și pentru că am amintit în rîndurile anterioare de o culegere de basme, nu putem trece cu vederea frumoasa inițiativă a Editurii „Ion Creangă” de a tipări antologia „Basmele românilor” într-o formulă grafică de excepție. Utilă și plăcută la lectură este culegerea de proză „Făt Frumos și apul de aur” cuprinzînd poveștiri ale scriitorilor contemporani, volum apărut la aceeași editură. Interconținutul la genul liric semnalăm o surpriză plăcută pe care ne-a făcut-o anul acesta Editura „Cartea Românească” prezentîndu-ne un florilegiu de poezie din R.S.S. Moldovenească sub titlul „Constelația Iref”. De un succes deosebit la public se bucură reușita culegere de proze fantastice tipărită de revista brașoveană „Astra”, realizatorii au făcut o selecție severă incluzînd piese cu adevărat reprezentative ale genului.

Am lăsat intenționat la sfîrșitul acestei enumerări (neexhaustive) una din aparițiile de excepție în domeniul și anume antologia eseului românesc, intitulată sugestiv „Carte pentru minte, inimă și literatură”, cuprinzînd o amplă prefăc (de fapt un studiu despre istoria eseului) comentarii și note bibliografice de Dumitru Țiutuca. Volumul, apărut la Editura „Albatros”, are meritul de a demonstra nivelul european al eseului românesc, preluîndu-l cititorilor participarea la un adevărat „banchet spiritual” pe diverse teme, pagini din Cămin, Ștefan Ștefănescu, Eliade, Noica, Petre Pandrea, Călinescu, Edgar Papu ș.a. se adună într-un fermecător spectacol de inteligență și sensibilitate, oferindu-ne o carte care, așa cum spune și titlul, se adresează, deopotrivă minții și inimii.

Alexandru Horia

Frau 9, prin intermediul sașilor, el este sinonim cu boreasă (127, 129, 152, 154, 158, 173, 175), alt ardelenism, rezultat din boreasă. Amîndouă au sensul de femeie fără grijă, care are totuși la dispoziție. În vorbirea din părțile Năsăudului se cîntă un apur, de obicei, în contextul: *Ce-i pădure, ce-i nu are necazurile noastre. Trăiește ca o fraie.*

Zăpodea (de fapt, *zăpode*) are înțelesul de loc așezat, împotriva contextului, care poate duce în eroare: „zăpodea cea mai tîhăroasă în fundul pădurii...” (127). În limba lui Moldovan cunoscut dintr-o serie de toponime (aproximativ douăzeci) din Neșos, județul Bistrița-Năsăud. Printre ele: *Zăpodea cea lungă*; *Zăpodea cea largă*; *Zăpodea cea scurtă*; *Zăpodea stîlci*; *Zăpodea Cîrligului*; *Zăpodea Măgurenilor* etc.

— **M**enționez specială merită verbul amiază, al cărui înțeles este cel de a lua masa de prînz; a prînz.

Din limba veche, provine verbul să bîem, adică să mergem, pe care îl întâlnim și într-o poezie de tinerete a lui Cosbuc, unde apare să reprezinte o reflectare a situației din graul de acasă al poetului, de pe Valea Sălaului, unde mai persistă încă. Avem, apoi, substantivul fur, sinonim cu hoț, lotru, tilhar, pe care îl întâlnim, în asemenea, în poveștile. Într-un alt context ori mai multe pe aceeași pagină (189: fur, hoț, tilhar). Din limba veche provin și ușor, pentru ușor, plîni, pentru împlini, via pentru a trăi. Fur și via apar, în mod curent, în scrisul lui Sadoveanu și Arghezi, ca o reflectare a limbii din textele vechi, la primul, ori din cele bisericesti, recente, la al doilea. Pe via l-au imput latinștilor, prin Cipariu, mai ales, în scrierile cărturarilor ardeleni.

În poveștile lui Moldovan ne întîlnim mult mai des fabulismul matruș, deci matruș, care trebuie considerat mai degrabă regional decît arhaic, cum dovedește prezența lui în scrisul unor autori moderni, în frunte cu Lucian Blaga, care n-au manifestat înclinații speciale pentru limba veche, dar pluralul, arhaic, al acestui cuvînt, mîmăle, pare a arhaismul arhaic.

Dintre particularitățile ardelenesti, vom mai remarcă doar pluralul *chîndeaș, hînteaș, păraș*, care este răspîndit pretutindeni, în provinciile de peste munți, unde îl întâlnim la mai bine de douăzeci de subiecte, dar și în unele, singurele exemple sînt acestea, citate aici, cu observația că, alături de *hînteaș*, apare și *hîntele*.

Poveștile lui Ioan Micu Moldovan ridică numeroase probleme și răspunsuri la multe serme de întrebare. Soții Ion și Maria Cuceu, editorii volumului, aduc servicii dintre cele mai importante nu numai folcloristici, ci și lingvistice. Strădania lor merită toată lauda.

Gavril Istrate

Ioan Micu Moldovan: „Povești populare din Transilvania culese de elevii școlilor din Blaj” (1863—1878), ediție îngrijită de Ion Cuceu și Maria Cuceu. Prefață de Ovidiu Bîrcă. Editura Minerva, București, 1987.

Urmare din pag. 1

forța suficientă, sau toate aspectele, de a-și impune credința și punctul de vedere. Ca și în *Hyperion* I. George Munteanu se ridică la ceea ce am numit exemplaritatea demersului critic, de la programul hermeneutic dintr-o lucrare pînă la zăbovirea finală asupra conceptului de viziune modernă, care, iată, e viziunea dată consacrat de unul dintre principala exegeți contemporani ai poetului. Locul său era, într-adevăr, într-o carte consacrată, cum e cea de față, ca încununare a demonstrației, sub girul unei metodologii moderne, care a știut să asimileze de la altăzina întransigibil și toate componentele care pun în evidență personalitatea poetului, totalizant, adunînd sub același arc voltaic, într-un organism viu, cele trei tipuri de lectură (textuală, contextuală, subtextuală), triadă dialectică ce nu întîmplător separe și la nivelul celorlalte structuri structurale: *sensibil, reflexiv și imaginativ*. Și să mai pfezicăm că „metoda” pentru care a optat, în cele din urmă, George Munteanu implică ceea ce G. Ibrăileanu numea *supunerea la obiect*, recte la opera investigată. Conștient este că se operează critica apartin, într-un fel, lui Eminescu însuși și, dacă ele au putut fi operate după un secol, e semnificativ faptul că actualității poeticii eminesciene, departe de orice „influențe” și anticipînd, în chip tuburător, o paradigmă esteată precum aceea a lui Dănilo Alonso. Între altele, deoarece afinitățile gândirii eminesciene cu secolul XX sînt surprinzător de vii și de multiple (v. și Edgar Papu, Mihail Cimpoi etc.). Ideea din *istorie*, că Eminescu este un Bacon al poeziei moderne se vede acum motivată cu acuratețe și măsură, fiindu-ne imposibil aici să rezumăm bogăția de probe invocate. Fiește, se pot găsi și critici care să refuze ceea ce devine tot mai mult de domeniul evidențierii. Ne explicăm reușita lui George Munteanu prin revenirea repetată asupra textelor eminesciene, prin eliberarea de vechile poncife ale eminescologiei, prin coroborarea tuturor disponibilităților intelectuale atestate de poet, prin cultura echilibrată, sintetică, înălțată pînă la ontologie și prin vocația unei critici integratoare de care puține personalități observabilează într-un asemenea grad. În istorie, părea insuficientă demonstrația „coerentei integrale”. În ciuda analizei stratigrafice, poate și fiindcă axa dialectică a viziunii eminesciene („antiteză asimilată”) nu a lăzita încă întransigibil și toate componentele care pun în evidență personalitatea poetului, totalizant, adunînd sub același arc voltaic, într-un organism viu, cele trei tipuri de lectură (textuală, contextuală, subtextuală), triadă dialectică ce nu întîmplător separe și la nivelul celorlalte structuri structurale: *sensibil, reflexiv și imaginativ*. Și să mai pfezicăm că „metoda” pentru care a optat, în cele din urmă, George Munteanu implică ceea ce G. Ibrăileanu numea *supunerea la obiect*, recte la opera investigată. Conștient este că se operează critica apartin, într-un fel, lui Eminescu însuși și, dacă ele au putut fi operate după un secol, e semnificativ faptul că actualității poeticii eminesciene, departe de orice „influențe” și anticipînd, în chip tuburător, o paradigmă esteată precum aceea a lui Dănilo Alonso. Între altele, deoarece afinitățile gândirii eminesciene cu secolul XX sînt surprinzător de vii și de multiple (v. și Edgar Papu, Mihail Cimpoi etc.). Ideea din *istorie*, că Eminescu este un Bacon al poeziei moderne se vede acum motivată cu acuratețe și măsură, fiindu-ne imposibil aici să rezumăm bogăția de probe invocate. Fiește, se pot găsi și critici care să refuze ceea ce devine tot mai mult de domeniul evidențierii. Ne explicăm reușita lui George Munteanu prin revenirea repetată asupra textelor eminesciene, prin eliberarea de vechile poncife ale eminescologiei, prin coroborarea tuturor disponibilităților intelectuale atestate de poet, prin cultura echilibrată, sintetică, înălțată pînă la ontologie și prin vocația unei critici integratoare de care puține personalități observabilează într-un asemenea grad. În istorie, părea insuficientă demonstrația „coerentei integrale”. În ciuda analizei stratigrafice, poate și fiindcă axa dialectică a viziunii eminesciene („antiteză asimilată”) nu a lăzita încă întransigibil și toate componentele care pun în evidență personalitatea poetului, totalizant, adunînd sub același arc voltaic, într-un organism viu, cele trei tipuri de lectură (textuală, contextuală, subtextuală), triadă dialectică ce nu întîmplător separe și la nivelul celorlalte structuri structurale: *sensibil, reflexiv și imaginativ*. Și să mai pfezicăm că „metoda” pentru care a optat, în cele din urmă, George Munteanu implică ceea ce G. Ibrăileanu numea *supunerea la obiect*, recte la opera investigată. Conștient este că se operează critica apartin, într-un fel, lui Eminescu însuși și, dacă ele au putut fi operate după un secol, e semnificativ faptul că actualității poeticii eminesciene, departe de orice „influențe” și anticipînd, în chip tuburător, o paradigmă esteată precum aceea a lui Dănilo Alonso. Între altele, deoarece afinitățile gândirii eminesciene cu secolul XX sînt surprinzător de vii și de multiple (v. și Edgar Papu, Mihail Cimpoi etc.). Ideea din *istorie*, că Eminescu este un Bacon al poeziei moderne se vede acum motivată cu acuratețe și măsură, fiindu-ne imposibil aici să rezumăm bogăția de probe invocate. Fiește, se pot găsi și critici care să refuze ceea ce devine tot mai mult de domeniul evidențierii. Ne explicăm reușita lui George Munteanu prin revenirea repetată asupra textelor eminesciene, prin eliberarea de vechile poncife ale eminescologiei, prin coroborarea tuturor disponibilităților intelectuale atestate de poet, prin cultura echilibrată, sintetică, înălțată pînă la ontologie și prin vocația unei critici integratoare de care puține personalități observabilează într-un asemenea grad. În istorie, părea insuficientă demonstrația „coerentei integrale”. În ciuda analizei stratigrafice, poate și fiindcă axa dialectică a viziunii eminesciene („antiteză asimilată”) nu a lăzita încă întransigibil și toate componentele care pun în evidență personalitatea poetului, totalizant, adunînd sub același arc voltaic, într-un organism viu, cele trei tipuri de lectură (textuală, contextuală, subtextuală), triadă dialectică ce nu întîmplător separe și la nivelul celorlalte structuri structurale: *sensibil, reflexiv și imaginativ*. Și să mai pfezicăm că „metoda” pentru care a optat, în cele din urmă, George Munteanu implică ceea ce G. Ibrăileanu numea *supunerea la obiect*, recte la opera investigată. Conștient este că se operează critica apartin, într-un fel, lui Eminescu însuși și, dacă ele au putut fi operate după un secol, e semnificativ faptul că actualității poeticii eminesciene, departe de orice „influențe” și anticipînd, în chip tuburător, o paradigmă esteată precum aceea a lui Dănilo Alonso. Între altele, deoarece afinitățile gândirii eminesciene cu secolul XX sînt surprinzător de vii și de multiple (v. și Edgar Papu, Mihail Cimpoi etc.). Ideea din *istorie*, că Eminescu este un Bacon al poeziei moderne se vede acum motivată cu acuratețe și măsură, fiindu-ne imposibil aici să rezumăm bogăția de probe invocate. Fiește, se pot găsi și critici care să refuze ceea ce devine tot mai mult de domeniul evidențierii. Ne explicăm reușita lui George Munteanu prin revenirea repetată asupra textelor eminesciene, prin eliberarea de vechile poncife ale eminescologiei, prin coroborarea tuturor disponibilităților intelectuale atestate de poet, prin cultura echilibrată, sintetică, înălțată pînă la ontologie și prin vocația unei critici integratoare de care puține personalități observabilează într-un asemenea grad. În istorie, părea insuficientă demonstrația „coerentei integrale”. În ciuda analizei stratigrafice, poate și fiindcă axa dialectică a viziunii eminesciene („antiteză asimilată”) nu a lăzita încă întransigibil și toate componentele care pun în evidență personalitatea poetului, totalizant, adunînd sub același arc voltaic, într-un organism viu, cele trei tipuri de lectură (textuală, contextuală, subtextuală), triadă dialectică ce nu întîmplător separe și la nivelul celorlalte structuri structurale: *sensibil, reflexiv și imaginativ*. Și să mai pfezicăm că „metoda” pentru care a optat, în cele din urmă, George Munteanu implică ceea ce G. Ibrăileanu numea *supunerea la obiect*, recte la opera investigată. Conștient este că se operează critica apartin, într-un fel, lui Eminescu însuși și, dacă ele au putut fi operate după un secol, e semnificativ faptul că actualității poeticii eminesciene, departe de orice „influențe” și anticipînd, în chip tuburător, o paradigmă esteată precum aceea a lui Dănilo Alonso. Între altele, deoarece afinitățile gândirii eminesciene cu secolul XX sînt surprinzător de vii și de multiple (v. și Edgar Papu, Mihail Cimpoi etc.). Ideea din *istorie*, că Eminescu este un Bacon al poeziei moderne se vede acum motivată cu acuratețe și măsură, fiindu-ne imposibil aici să rezumăm bogăția de probe invocate. Fiește, se pot găsi și critici care să refuze ceea ce devine tot mai mult de domeniul evidențierii. Ne explicăm reușita lui George Munteanu prin revenirea repetată asupra textelor eminesciene, prin eliberarea de vechile poncife ale eminescologiei, prin coroborarea tuturor disponibilităților intelectuale atestate de poet, prin cultura echilibrată, sintetică, înălțată pînă la ontologie și prin vocația unei critici integratoare de care puține personalități observabilează într-un asemenea grad. În istorie, părea insuficientă demonstrația „coerentei integrale”. În ciuda analizei stratigrafice, poate și fiindcă axa dialectică a viziunii eminesciene („antiteză asimilată”) nu a lăzita încă întransigibil și toate componentele care pun în evidență personalitatea poetului, totalizant, adunînd sub același arc voltaic, într-un organism viu, cele trei tipuri de lectură (textuală, contextuală, subtextuală), triadă dialectică ce nu întîmplător separe și la nivelul celorlalte structuri structurale: *sensibil, reflexiv și imaginativ*. Și să mai pfezicăm că „metoda” pentru care a optat, în cele din urmă, George Munteanu implică ceea ce G. Ibrăileanu numea *supunerea la obiect*, recte la opera investigată. Conștient este că se operează critica apartin, într-un fel, lui Eminescu însuși și, dacă ele au putut fi operate după un secol, e semnificativ faptul că actualității poeticii eminesciene, departe de orice „influențe” și anticipînd, în chip tuburător, o paradigmă esteată precum aceea a lui Dănilo Alonso. Între altele, deoarece afinitățile gândirii eminesciene cu secolul XX sînt surprinzător de vii și de multiple (v. și Edgar Papu, Mihail Cimpoi etc.). Ideea din *istorie*, că Eminescu este un Bacon al poeziei moderne se vede acum motivată cu acuratețe și măsură, fiindu-ne imposibil aici să rezumăm bogăția de probe invocate. Fiește, se pot găsi și critici care să refuze ceea ce devine tot mai mult de domeniul evidențierii. Ne explicăm reușita lui George Munteanu prin revenirea repetată asupra textelor eminesciene, prin eliberarea de vechile poncife ale eminescologiei, prin coroborarea tuturor disponibilităților intelectuale atestate de poet, prin cultura echilibrată, sintetică, înălțată pînă la ontologie și prin vocația unei critici integratoare de care puține personalități observabilează într-un asemenea grad. În istorie, părea insuficientă demonstrația „coerentei integrale”. În ciuda analizei stratigrafice, poate și fiindcă axa dialectică a viziunii eminesciene („antiteză asimilată”) nu a lăzita încă întransigibil și toate componentele care pun în evidență personalitatea poetului, totalizant, adunînd sub același arc voltaic, într-un organism viu, cele trei tipuri de lectură (textuală, contextuală, subtextuală), triadă dialectică ce nu întîmplător separe și la nivelul celorlalte structuri structurale: *sensibil, reflexiv și imaginativ*. Și să mai pfezicăm că „metoda” pentru care a optat, în cele din urmă, George Munteanu implică ceea ce G. Ibrăileanu numea *supunerea la obiect*, recte la opera investigată. Conștient este că se operează critica apartin, într-un fel, lui Eminescu însuși și, dacă ele au putut fi operate după un secol, e semnificativ faptul că actualității poeticii eminesciene, departe de orice „influențe” și anticipînd, în chip tuburător, o paradigmă esteată precum aceea a lui Dănilo Alonso. Între altele, deoarece afinitățile gândirii eminesciene cu secolul XX sînt surprinzător de vii și de multiple (v. și Edgar Papu, Mihail Cimpoi etc.). Ideea din *istorie*, că Eminescu este un Bacon al poeziei moderne se vede acum motivată cu acuratețe și măsură, fiindu-ne imposibil aici să rezumăm bogăția de probe invocate. Fiește, se pot găsi și critici care să refuze ceea ce devine tot mai mult de domeniul evidențierii. Ne explicăm reușita lui George Munteanu prin revenirea repetată asupra textelor eminesciene, prin eliberarea de vechile poncife ale eminescologiei, prin coroborarea tuturor disponibilităților intelectuale atestate de poet, prin cultura echilibrată, sintetică, înălțată pînă la ontologie și prin vocația unei critici integratoare de care puține personalități observabilează într-un asemenea grad. În istorie, părea insuficientă demonstrația „coerentei integrale”. În ciuda analizei stratigrafice, poate și fiindcă axa dialectică a viziunii eminesciene („antiteză asimilată”) nu a lăzita încă întransigibil și toate componentele care pun în evidență personalitatea poetului, totalizant, adunînd sub același arc voltaic, într-un organism viu, cele trei tipuri de lectură (textuală, contextuală, subtextuală), triadă dialectică ce nu întîmplător separe și la nivelul celorlalte structuri structurale: *sensibil, reflexiv și imaginativ*. Și să mai pfezicăm că „metoda” pentru care a optat, în cele din urmă, George Munteanu implică ceea ce G. Ibrăileanu numea *supunerea la obiect*, recte la opera investigată. Conștient este că se operează critica apartin, într-un fel, lui Eminescu însuși și, dacă ele au putut fi operate după un secol, e semnificativ faptul că actualității poeticii eminesciene, departe de orice „influențe” și anticipînd, în chip tuburător, o paradigmă esteată precum aceea a lui Dănilo Alonso. Între altele, deoarece afinitățile gândirii eminesciene cu secolul XX sînt surprinzător de vii și de multiple (v. și Edgar Papu, Mihail Cimpoi etc.). Ideea din *istorie*, că Eminescu este un Bacon al poeziei moderne se vede acum motivată cu acuratețe și măsură, fiindu-ne imposibil aici să rezumăm bogăția de probe invocate. Fiește, se pot găsi și critici care să refuze ceea ce devine tot mai mult de domeniul evidențierii. Ne explicăm reușita lui George Munteanu prin revenirea repetată asupra textelor eminesciene, prin eliberarea de vechile poncife ale eminescologiei, prin coroborarea tuturor disponibilităților intelectuale atestate de poet, prin cultura echilibrată, sintetică, înălțată pînă la ontologie și prin vocația unei critici integratoare de care puține personalități observabilează într-un asemenea grad. În istorie, părea insuficientă demonstrația „coerentei integrale”. În ciuda analizei stratigrafice, poate și fiindcă axa dialectică a viziunii eminesciene („antiteză asimilată”) nu a lăzita încă întransigibil și toate componentele care pun în evidență personalitatea poetului, totalizant, adunînd sub același arc voltaic, într-un organism viu, cele trei tipuri de lectură (textuală, contextuală, subtextuală), triadă dialectică ce nu întîmplător separe și la nivelul celorlalte structuri structurale: *sensibil, reflexiv și imaginativ*. Și să mai pfezicăm că „metoda” pentru care a optat, în cele din urmă, George Munteanu implică ceea ce G. Ibrăileanu numea *supunerea la obiect*, recte la opera investigată. Conștient este că se operează critica apartin, într-un fel, lui Eminescu însuși și, dacă ele au putut fi operate după un secol, e semnificativ faptul că actualității poeticii eminesciene, departe de orice „influențe” și anticipînd, în chip tuburător, o paradigmă esteată precum aceea a lui Dănilo Alonso. Între altele, deoarece afinitățile gândirii eminesciene cu secolul XX sînt surprinzător de vii și de multiple (v. și Edgar Papu, Mihail Cimpoi etc.). Ideea din *istorie*, că Eminescu este un Bacon al poeziei moderne se vede acum motivată cu acuratețe și măsură, fiindu-ne imposibil aici să rezumăm bogăția de probe invocate. Fiește, se pot găsi și critici care să refuze ceea ce devine tot mai mult de domeniul evidențierii. Ne explicăm reușita lui George Munteanu prin revenirea repetată asupra textelor eminesciene, prin eliberarea de vechile poncife ale eminescologiei, prin coroborarea tuturor disponibilităților intelectuale atestate de poet, prin cultura echilibrată, sintetică, înălțată pînă la ontologie și prin vocația unei critici integratoare de care puține personalități observabilează într-un asemenea grad. În istorie, părea insuficientă demonstrația „coerentei integrale”. În ciuda analizei stratigrafice, poate și fiindcă axa dialectică a viziunii eminesciene („antiteză asimilată”) nu a lăzita încă întransigibil și toate componentele care pun în evidență personalitatea poetului, totalizant, adunînd sub același arc voltaic, într-un organism viu, cele trei tipuri de lectură (textuală, contextuală, subtextuală), triadă dialectică ce nu întîmplător separe și la nivelul celorlalte structuri structurale: *sensibil, reflexiv și imaginativ*. Și să mai pfezicăm că „metoda” pentru care a optat, în cele din urmă, George Munteanu implică ceea ce G. Ibrăileanu numea *supunerea la obiect*, recte la opera investigată. Conștient este că se operează critica apartin, într-un fel, lui Eminescu însuși și, dacă ele au putut fi operate după un secol, e semnificativ faptul că actualității poeticii eminesciene, departe de orice „influențe” și anticipînd, în chip tuburător, o paradigmă esteată precum aceea a lui Dănilo Alonso. Între altele, deoarece afinitățile gândirii eminesciene cu secolul XX sînt surprinzător de vii și de multiple (v. și Edgar Papu, Mihail Cimpoi etc.). Ideea din *istorie*, că Eminescu este un Bacon al poeziei moderne se vede acum motivată cu acuratețe și măsură, fiindu-ne imposibil aici să rezumăm bogăția de probe invocate. Fiește, se pot găsi și critici care să refuze ceea ce devine tot mai mult de domeniul evidențierii. Ne explicăm reușita lui George Munteanu prin revenirea repetată asupra textelor eminesciene, prin eliberarea de vechile poncife ale eminescologiei, prin coroborarea tuturor disponibilităților intelectuale atestate de poet, prin cultura echilibrată, sintetică, înălțată pînă la ontologie și prin vocația unei critici integratoare de care puține personalități observabilează într-un asemenea grad. În istorie, părea insuficientă demonstrația „coerentei integrale”. În ciuda analizei stratigrafice, poate și fiindcă axa dialectică a viziunii eminesciene („antiteză asimilată”) nu a lăzita încă întransigibil și toate componentele care pun în evidență personalitatea poetului, totalizant, adunînd sub același arc voltaic, într-un organism viu, cele trei tipuri de lectură (textuală, contextuală, subtextuală), triadă dialectică ce nu întîmplător separe și la nivelul celorlalte structuri structurale: *sensibil, reflexiv și imaginativ*. Și să mai pfezicăm că „metoda” pentru care a optat, în cele din urmă, George Munteanu implică ceea ce G. Ibrăileanu numea *supunerea la obiect*, recte la opera investigată. Conștient este că se operează critica apartin, într-un fel, lui Eminescu însuși și, dacă ele au putut fi operate după un secol, e semnificativ faptul că actualității poeticii eminesciene, departe de orice „influențe” și anticipînd, în chip tuburător, o paradigmă esteată precum aceea a lui Dănilo Alonso. Între altele, deoarece afinitățile gândirii eminesciene cu secolul XX sînt surprinzător de vii și de multiple (v. și Edgar Papu, Mihail Cimpoi etc.). Ideea din *istorie*, că Eminescu este un Bacon al poeziei moderne se vede acum motivată cu acuratețe și măsură, fiindu-ne imposibil aici să rezumăm bogăția de probe invocate. Fiește, se pot găsi și critici care să refuze ceea ce devine tot mai mult de domeniul evidențierii. Ne explicăm reușita lui George Munteanu prin revenirea repetată asupra textelor eminesciene, prin eliberarea de vechile poncife ale eminescologiei, prin coroborarea tuturor disponibilităților intelectuale atestate de poet, prin cultura echilibrată, sintetică, înălțată pînă la ontologie și prin vocația unei critici integratoare de care puține personalități observabilează într-un asemenea grad. În istorie, părea insuficientă demonstrația „coerentei integrale”. În ciuda analizei stratigrafice, poate și fiindcă axa dialectică a viziunii eminesciene („antiteză asimilată”) nu a lăzita încă întransigibil și toate componentele care pun în evidență personalitatea poetului, totalizant, adunînd sub același arc voltaic, într-un organism viu, cele trei tipuri de lectură (textuală, contextuală, subtextuală), triadă dialectică ce nu întîmplător separe și la nivelul celorlalte structuri structurale: *sensibil, reflexiv și imaginativ*. Și să mai pfezicăm că „metoda” pentru care a optat, în cele din urmă, George Munteanu implică ceea ce G. Ibrăileanu numea *supunerea la obiect*, recte la opera investigată. Conștient este că se operează critica apartin, într-un fel, lui Eminescu însuși și, dacă ele au putut fi operate după un secol, e semnificativ faptul că actualității poeticii eminesciene, departe de orice „influențe” și anticipînd, în chip tuburător, o paradigmă esteată precum aceea a lui Dănilo Alonso. Între altele, deoarece afinitățile gândirii eminesciene cu secolul XX sînt surprinzător de vii și de multiple (v. și Edgar Papu, Mihail Cimpoi etc.). Ideea din *istorie*, că Eminescu este un Bacon al poeziei moderne se vede acum motivată cu acuratețe și măsură, fiindu-ne imposibil aici să rezumăm bogăția de probe invocate. Fiește, se pot găsi și critici care să refuze ceea ce devine tot mai mult de domeniul evidențierii. Ne explicăm reușita lui George Munteanu prin revenirea repetată asupra textelor eminesciene, prin eliberarea de vechile poncife ale eminescologiei, prin coroborarea tuturor disponibilităților intelectuale atestate de poet, prin cultura echilibrată, sintetică, înălțată pînă la ontologie și prin vocația unei critici integratoare de care puține personalități observabilează într-un asemenea grad. În istorie, părea insuficientă demonstrația „coerentei integrale”. În ciuda analizei stratigrafice, poate și fiindcă axa dialectică a viziunii eminesciene („antiteză asimilată”) nu a lăzita încă întransigibil și toate componentele care pun în evidență personalitatea poetului, totalizant, adunînd sub același arc voltaic, într-un organism viu, cele trei tipuri de lectură (textuală, contextuală, subtextuală), triadă dialectică ce nu întîmplător separe și la nivelul celorlalte structuri structurale: *sensibil, reflexiv și imaginativ*. Și să mai pfezicăm că „metoda” pentru care a optat, în cele din urmă, George Munteanu implică ceea ce G. Ibrăileanu numea *supunerea la obiect*, recte la opera investigată. Conștient este că se operează critica apartin, într-un fel, lui Eminescu însuși și, dacă ele au putut fi operate după un secol, e semnificativ faptul că actualității poeticii eminesciene, departe de orice „influențe” și anticipînd, în chip tuburător, o paradigmă esteată precum aceea a lui Dănilo Alonso. Între altele, deoarece afinitățile gândirii eminesciene cu secolul XX sînt surprinzător de vii și de multiple (v. și Edgar Papu, Mihail Cimpoi etc.). Ideea din *istorie*, că Eminescu este un Bacon al poeziei moderne se vede acum motivată cu acuratețe și măsură, fiindu-ne imposibil aici să rezumăm bogăția de probe invocate. Fiește, se pot găsi și critici care să refuze ceea ce devine tot mai mult de domeniul evidențierii. Ne explicăm reușita lui George Munteanu prin revenirea repet

REACTIILE

CORINA OZUN, Timisoara: Ne scrieti că aveți nevoie de un limbaj, de un termen că se de la noi ar trebui să așteptăm. Poeticii și scriitorii, citiți aici, reproduc integral, textul intitulat De tine: „Imi este sufletul atât de plin de tine / Înci mi-e teamă unori e-am să mă-năbug / Și am să mor de tine / Am să mor de tine / Și am să mor de tine / De tine”.

IOSIF BERARU, Cluj-Napoca: Am primit mai multe plăcuțe conținând aceleși „gîndule-țe” (asa le-ați numit) cu miză joasă, și care n-au nici o legătură cu poezia. Iată un exemplu (dintre cele mai multe): „Cam pe la mijloc / amintirile încep / să se rujeze / unele se cred chiar frumoase”. (Vîrstă). Incercați cu altceva.

MARIA DIN JIBOU: „Am ales numele acesta pentru că-mi place. Iar mie, e cald și limpede. Și aproape că nu mai e un nume, ci un simbol al femininului”. Dacă veți ajunge să semnați cărți cu acest nume, va fi într-adevăr foarte frumos. S-ar putea totuși ca accentul pe care-l puneți pe „feminin” să vă orienteze greșit: gîndiți-vă că numele lui Homer, Dante, Goethe, Eminescu... sînt embleme ale poeziei și nu „simboluri” ale... masculinului! În rest, compozițiile dv. conturează o fază de început a spunerii de sine, personale (confesiuni, memorii) și par a indica o predispoziție mai curînd narativă decât poetică. Poeticii ceva care vi se întîmplă ori vi s-a întîmplat ori vi s-ar putea întîmpla; o porniți dintr-un punct oarecare și apoi relatați evenimentul (ex: „Era departe, în munți / un sat / uitat de moarte / uitat de viață / M-am rălit în el / printre bătrînii lui / ca o cităz sperioasă într-o ninsoare” etc. sau „Te iubesc / așa cum mi-ai iubi sufletul / înforți într-o noapte de mai / Plutești ca o lebădă / ca o umbră cuminț / pe apele limpezi ale gîndului meu / Mi-e așa de pusă fără țintă / etc.). Or, poezia este un gen sincretic, în care valorile comune ale timpului și spațiului se dizolvă în rezoluția într-o altfel de semnificație.

NADINA ROMAN: „...prin muzica ploii / o piatră din stiele / a sunat / imitîndu-l / respirația udă”. Mai trimiteți concentrînd discursul și reținînd doar nucleul de poezie în afara acestora, la dv. sint doar notații fără valoare).

GEALEPU SIMONA, Zărnesti: Nicu un text citabil integral, dar lăta citeva fragmente: „disperarea mea / începe ca o formă a materiei / plumbului / a aerului / a neînțelegerii / jocului cu fluturii” (Rest). „Imi creștea soacii pe mîini și pe piept / Din ochi începeau să-mi cadă stiele / Ce mută nastere se naște în mine” (Castel de nisip) sau „adolescența mea e o necunoaștere / a trotaurelor asfaltate pe care se

plumbă / țîrlindu-și picioarele pensionarii suflătoare uitate” (Tortura), din care deducem atît vocația dv. cît și consistența mesajului pe care ați putea să-l transmiteți, dacă ați izbituți să decantați forma optimă a poemului.

O PERSONA — care se amuză să ne trimite cite un text în fiecare plic (pină acum am găsit 4), semnează Irina, Emilia, Silvia și... Miss Univers, Titluri Virtualitate, Labirint, Luna a seninului, Cărare strădale, Neînțelegeri labirintice. Par scris sub dictu, amestec de banalitate și incoerență: „Pas / al adormirii / de emailu / inimii / citat: n-aș putea să-ți traduc / privirea nu-i / o taină / un... altfel / rece / într-o cheță / vie / pe miază de aer / din gust”. Dacă tot aveți nevoie de ceasă, comunicați n-ar fi mai bine să încercați să vă lămurii (și să ne sunați și nouă) ce doriți în fond?

RESLER ANNA KARINA, Codlea, (are 14 ani, elevă în clasa a IX-a): Este foarte greu să ne dăm seama din aceste două texte de sint posibilă de dv. reale, cu atît mai mult cu cît Noaptea de melancolie are aspectul unei traducerii confuze (nu se înțelege cine este „iubita mea, ca fata unei sfinte” și nici ceal „El de-odinoară”). Mai încercați, mai trimiteți. **GENIA AMARANDI, Sibghiora:** Între ambția dv. de a fi publicată și temeiul real al acestei ambții, este aceeași diferență (și distanță) ca între poezia unei contopiri absolute și această jalnică formulare: „Mă simt toată respinsă / prin marea ta”. Se vede că vă auto-iluzionați atunci cînd scrieți „stiu că am început să gîndesc poezie acum mulți ani cînd am început să mă bucur de frumusețea pădărilor”. Poate că n-o fi fost... suficient?

MOLDOVAN DOINA, Turda: Cinci texte interesante ca vîrstă nu mă temeră de înțelegerea compoziția lor este neclară, cu lungimi și explicări neperme, în formulări impropii, incit adesea ideea se pierde de drum.

TERCHILĂ LUCRETIA VIRGINIA, Timisoara: „Tatăl meu este profesor de română și m-a încredințat în creșterea, pe care pun multă pasiune înclăd în clasa a VI-a” (afirmați pentru început că „pasunera” nu se „pune” de ceva, ci în, inspire, intru ceva). „Poezia a crescut odată cu mine și-si ridică privirea în sus, spre Luceafăr. Știam că odată va trebi să se facă stiuță” etc. Este bine că pornii la drum cu atîta încredere: este rea, însă, lipsa acesteia de moderat și gîndul că drumul e deja terminat (calea spre Luceafăr a fost lungă și dificilă chiar și pentru Eminescu!). Pentru că ne-ați trimis două grupaje, unul expediat în prima parte a anului trecut, cînd erăți în clasa a XI-a, iar al doilea prin noiembrie, le vom comenta pe rînd, cu convîngerea că, în această fază, cînd aveți zeci de texte scrise, o atenție severă v-ar prînde mai bine decît laudele probabile ale celor din jur (materialul dvs. nu mă temeră de înțelegerea compoziția dv. poetică). Impresia globală este de manufactură, în care sar în ochi bizările rareori înțelitate unde (un text se intitulă „Doind doinele lui Doinas”, poartă dedicația „Dragei mele Beethoven” (?!), iar cea ce urmîrează este aberant și n-are o legătură inteligibilă cu titlul, nici cu dedicația: ex: „Aici țigările cu culoarea unor ochi / albaștri, care mă priveau unori / de la un geam, la altul / și insistau asupra hirtiei mele colorate / ca asupra unei piese de pe tabla de sah. / Dar tu erai ca-

Ispășire

Un desfrîu de linște afară
Parcă adevărul s-ar ascunde
Se retrag cuvintele în mîtură
Cu aureolele rotunde

Cade chipul ca un măr prea copil
În fîntina nopților cu lună
Cum rostim ce nu e de rostul
Cum rugina pe cuiți se-adună

Părul înșușit din fruntea „naltă
Izvorăște lung și clădăstos
Nu se scutură cu ochii arbori
Să golim paharele de vin

Este ora cruntelor beții
Veniți-a-ora să-dim seamă
Tree-mi pe răboj / crimă dar
Ispășirea-i cea mai dulce vămă...

Frig cu păianjeni

Si parcă aripile s-au închis
Rămîn în aer zvelțe-alunecare
Aveam în mînă zburătorul vis
Înconjurat de barte găitoare

Mă ridicam pe virfuri alăturate
Și cu păianjeni mă lua un frig
S-o văd pe Ana cea sacrificată
Să afiu adevărul și să-i strig

Hel mîndră Ană zidurile mei cad
Către nisipuri o scăpare nu e

lul, care a sărit / și m-a luat în spatele său, / lăsindu-mă / piesă parăsită pe țușă” etc.); formulări cu intenție și efecte echivoce (ex: „O căpîlă blondă cu cerceș”, „Cenușii mei / auna a elopotei ferocă / sub rochia vaporosă”), ori de un gust mai mult decît indolent („ameții se seurse-neel, înșușit / ca fire limpeză la vale”), urmate de alte snobe bizarizări („Căd picături ca lacrimi de om / Pesle-a lor carapace / Pic pue pac pic răsună în dom / Tocata care le place / exprimă rocoo („Razele de soare au / Devenit / Permanente / Bucle” în care subconștientul dv. a asociat „permanente” cu „buclele”, ceea ce, raportat la „razele de soare”, este de-a dreptul vulgar; de altfel, în același stil de coafor, alundeva înțelimele cu simplitatea la de paritului”, iar altă dată „Un orizont s-a intrupat / în chipul tău de tubiroză” (?)) și „Acum un orizont imi pari / cu frunze lungi, cu buze coapte” (?)). Din textele celei de-al doilea grupaj au dispărut bizarizările, rămînd însă netașnute („Ploaie / rena / Mi-am înghețat palmele, cu vîntul, / ochii microsfiori de ploaie albastră / cu ferestre în chip de fete” — ultimele cuvinte conținînd, to-

Int-o pădure cu vol fi un brad
Cum întimplarea te făcu stative

Privind la Zeul Soare

Mai seamănă adinea făcere cu o farsă
Oda de covoare de scaune de var
Privind la Zeul Soare la fața lui întoarsă
Aduceri aminte plăi-vom vămă iar

Molipsitoare toamna în gînduri cum
pătrunde
Să îi se pară poate că ești tărîm mînos
A căuta izvorul și a nu fi niciunde
Cu zboruri fără aripi să te rănești la os

Lumina să suspine în frunzele vorace
Și raze să ostăși să cadă de cu zori
Făcînd ca o mireasă fără să se-mbrace
Și tandru numai gerul să-i mai flori...

Rugăciune

Să fii abiu-n care te arnei
Spre-a-te-mbătă de contradicții rare
Și uns ca împarat numai atunci
Cînd din cuvinte îți răsare soare

Iar eu rezina razelor dintii
Pe rîni să-ți leg iubirea cu blîndeți
Îngenuchindu-ți prunci la căpătii
Te-aș vindeca înec de bătrînețe...

Laura Vacaru

REMEMORĂRI

Pictor de duminică

are alura unui copil ieșit să se plimbe pe patinele cu rotile și din două ochelari cu ramă groasă de baga scapă din cînd în cînd priviri avertizatoare. Legenda lui e încărcată cu o baterie de Opel record și în bonomia mea nesfîrșită îl alint amical: Milmetru Vintila. Nu se supără autorul Muntelui înforți și de vase luni inchiate, nesocotind postul sărbătorilor de lărnă cînd consumă doar biscuiți și cea de rostopască, mă pîndește la intrarea restaurantului scriitorilor, mă prinde de ultimul nasture al paltonului și mă întrebă ridicîndu-se pe virfuri:

— Mă, Bricu Mircea, vii la expoziția mea?
— Vin, zic eu, dar ai deschis-o?
— N-am deschis-o încă dar să vii și să scrii și despre mine că ai scris despre totii mongolii jumii tot-a-î devenit celebru.

El e celebru din mai multe motive. Intii că debutul primei cărți pe care scria cu majuscule Petru Vintila (să fi fost în anul în care mă nașteam eu?), s-a așezat în vitrina librăriei înconjurat de cărți purtînd o pancardă mobilizatoare agățată de gît: „sînt singurul poet din acest oraș de gusași”, lucru care trebuie să-i fi măgulit foarte pe cititorii din orașul de pe Bega. Apoi că e singurul scriitor în viață care a avut prietelii stupefiant de a-și citi necrologul în gazeta scris de un critic indus în eroare ale zvonurilor coșgăiești, și în sfîrșit, dar nu și în ultimul rînd, că e prezent în dicționarul pictorilor naivi de pe mapamond. E ceva! Eu nu sînt prezent nici în dicționarul doctorului docent Al. Piru care credea că sînt nepot de-al lui Mihailu Micu. Dacă mă punem la scoțarea faptului că e îngurgitat de farsă și că are un pahar întreg de ulei de floarea soarelui rafinat (nu vîrșat!), prezentat de poetul Eugen Jebelneau drept „Cotnar”, de dinainte de război, și n-a pătî absolut nimic, demanțările sînt de prios.

Vine și ziua deschiderii expoziției. Petru Vintila uită să mă anunțe, dar un amic din provincie imi dă telefon din Gara de Nord dinmîneața la șapte și-mi spune că a văzut tabloul intitulat „Nunță de aur a lui Mircea Micu”, că a vrut să-l cumpere dar autorul a ripostat vehement motivînd că nu-l dă pe tot aurul din lume.

Intr-o bună zi de joi, înarmat cu o sticlă de Zarea pe care scria înșușant „methode Champenose fermentation naturelle dans les caves d'Etienne Le Grand” a fabricat la Pancre, descind în expoziția lui Petru Vintila și după o privire circulară mă îndreptă glont spre tabloul dedicat mie, gata să-l vir în geanta diplomată asupra special în acest scop.

E frumos și hazos tabloul. Mă reprezintă pe mine, bătrîn, căcătun și cu ochelari, cu neplăcut bărî ai ceasului, stîrnind în gîndurile lui stînd amînată alături de o jună blondă care trebuie să e nevastă-mea, în fata unui grup de fotografi. Cred că pentru păstrarea echilibrului posesorii (în tablou) și un baston. Cred, zic, că tabloul tău nu l-am văzut niciodată deoarce pictorul n-a putut rezista înșușantelor n-ștu clauz diplomat străin care mă vroia mai prezent în pinacoteca personală. Drept pentru care nu desfac sticla cu subscripții franțuzești și dau ochii critici prin expoziție însoțit de aproape de artice care declară mereu că el n-are preferat decît duminica. Un egal cinzeci și două de duminici, cinzeci și două de tablouri, nimic în plus, nimic în minus. Sfîdînd orice regulă a săptămîinii de lucru, în vreme ce restul lumii se odihnește, Petru Vintila picta duminica.

Vorbînd serios, expoziția impresionară prin farmec și umorul suculent pe care-l degăta. E naiv autorul romanului lui Eminescu, dar nici prea-prea. El care știe să deseneze la perfecție izbutite să-si copilărească linia firească și farsă ostentivă încheiată de termi zăboșă și godesc sacrificii, zburătorii încredințat deșuaprasorol poluate, obiceiuri de lărnă, nunți fantasmagorice cu mirese sugubete, orase denumite Babel în care locuitorii stau și pozează ca la fotograf. Linia și simțu, gîndurile călde și vesele, ochii strălucii și din spatele pinței.

Într-o placă mă mă chestionînd despre Petru Vintila, „Luceafărul” a venit o domnișoară de aproape doi metri și după ce l-a privit o dimineață întreagă mi-a căzut în genunchi și-a zis „maestre, ori mi-l vinzi, ori mi-l dai de soție”. I-am vindut mă, că am omepe!

— Dar tabloul meu unde e? rîcean eu.
— Lasă mă, Bricu Mircea, că-ți fac unul mă-rime naturală și aidoma. Te fac tînăr mă, și frumos și fără ochelari.
— Știu și privește a nu știu cita oră sticla pe care o țin sub ac.
— Ce ai brodat? O sticlă de ceva?
— Ulei de floarea-soarelui, zic eu și pictorul face alergie lovit de amintiri trecute și dispare de lină mine.

Astfel că pot savura în liniste tablourile expuse care, majoritatea, poartă în dreapta eticheta „reținut”.
La plecare, apare mal palid dar afabil și mă întrebă:
— Ce zici mă, sint pictor de duminică sau nu?
— Nu-si imaginează că am numărat tablourile pictate lovit într-un an!
— Mi-au ieșit șazece și șapte, minus unul furat de Fănuș Neagu pe motiv că ar fi indecent, minus cel cedat tinerii îndrăgostit. Deci, ar fi fost șazece și șapte, asta imi spune ceva. În seamnă că Petru Vintila a lucrat și în citeva zile de vineri cînd probabil avea S.R.L.
La ieșire, păstrînd cu grijă sticla de sampanie sub braț scriu în condica de impresii următoarea frază pe care o și semnez: „Aveți în gînd și naivii noștri!”

Petru Vintila profită de prilej, imi sustrage sticla, se ridică pe virfuri să mă sîrute și, în timp ce scrie pe eticheta sampaniei cuvîntul „reținut”, mă amenință în continuare: „Lasă mă, că te fac frumos și în mărmă naturală, și fără baston și, dacă vrei, și fără nevastă la brăt...”

Mircea Micu

Vitalitatea memoriei culturale

Urmare din pag. 1

care zi. Traicitoritate pe care marile și/sau micile creații iradiază sensuri naționale, modelele efectiv-trăite ale culturii au fost mereu centri nervoși, adică vitali. Fiinta noastră culturală s-a afirmat, maturizat și păstrat ca soluție românească între două extreme: pe de o parte, modelul culturii de expansiune — ce ridică o cultură autumă la rangul de paradigmă unică și exemplară a universalității — și, pe de altă parte, modelul culturii imitative, predispușe la atențarea originalității prin captarea intimă a influențelor. Se poate recunoaște ușor în asemenea stări de fapt funcționarea în plan cultural a unor realități de ordin politic și economic: presiunile imperiilor asupra celor ocupați, protejați, sau doar atrași (și/sau obligați) pe orbite de influență; raporturile metropolitane cu periferia. Dacă unii văd în supra-viețuirea românilor din „măcine” acolo unde a fost doar tenacitate, trebuie spus că, lingă factorul politic, soluțiile culturale și-au asumat rosturi adînci. Intrucît hericuloid perpetuu vine dintr-o eventuală cădere în starea imitativă sau într-o închidere vegetativă din logul și originalitatea trebuie minuite pe linie unui echilibru dinamic menținut și controlat prin spirit critic, însă doar între limitele în care nu este paralizant pentru creația propriu-zisă. Ca ferment în subterana inițiativelor creatoare sau în formele externe — cînd pozițiile se delimitează și înfruntă fără crutare —, această ipostază a conștiinței de sine își face mereu sesizabilă prezența propulsorie. Între poli exagerărilor fără perspectivă — pe de o parte, zburdăcița modernizatoare, și pe de altă instalare confortabilă într-o condiție imuabilă, soluții care nu pot fi decît fixări afective și nimic mai mult —, ocoldul atît criticismului dizolvant cît și patetismului imitativ sus înclîcherile sterilizante, identitatea noastră spirituală se recunoaște în creația originală și în naționalitate în afara oricărei naționalism. Universalitatea noastră nu a fost și nu poate fi decît de extracție locală. Ea nu poate fi nici dăruită, nici împrumutată. Acest fir călăuzitor, pornit cu siguranță de la acel paradox cultural — la întîlnirea deosebită de „național” și în formule de ev mediu — capătă consistență cu ideea heliadecă a sincronizării valorice, cu critica formelor fără fond, cu firească întrebare hasdeiană: „pieri-t-au daci”? cu momentul lorga, și mai nou, cu protocronismul lui E. Păpu grefat pe ideea de pluralism cultural.

Fiind o cultură cu întîndere mică, simptomul imediat a fost păstrarea fondului ireductibil de creație și creativitate pe presiunea multor forte — unele clare, altele întuse sau chiar neabuzite — care se lîmău în virtuți simțative și catalizatoare, au germinat și traicitorii destrucătoare. Ca reflex al unei adaptări raționale — precizează T. Vianu — „a apărut în literatura noastră acea preocupare despre ceea ce sîntem, cugătură asupra culturii românești și asupra tîndei deosebite pe care o avem și de seamă și-au pus această problemă. Ceea ce este încă mai interesant este că în ansamblul vieții noastre sociale a apărut un tip de intelectual al cărui corresponsent nu-l găsim cu ușurință în alte culturi, și numele tipului omului de cultură care nu cultivă numai o specialitate științifică anumită, ci care reflectează la destinul global al culturii noastre și care se simte răspunzător de întreaga orientare a civilizației țării”. Considerăm că acest fapt explică apariția și consolidarea antinomiei — și mai ieri este o ideologie culturală, accentuarea progresivă a fiecărei poziții, fără ieșiri în spații limitrofe. O analiză atentă ne-ar convinge că, în mare parte, disputele au fost false disputate: diferă unghiurile de atac, accentele, consecințele psihosociale, care se potestă de la axioma culturii matriciale românești a culturii naționale. Cu toate acestea, o constantă ale cărei efecte de durată se mai resimt ni se pare a fi reacția dură, dogmatic-etichetantă, față de acele direcții care puneau problema independenței noastre creatoare în termeni unei auto-centrări etno-socio-culturale. Suspectate mereu de ingustime și ca pleoarii pentru închiderea și vegetare în umbra unei tradiții inactivă, asemenea poziții, chiar dacă au meritul fertilizării conștiinței colective în momente-cheie de istorie națională, au suportat judecări de valoare piezice, emanate dinspre medii intelectuale ce cultivau o occidentalomanie de supra-față, din perspectiva căreia autohtonă apărea ca lipsită de orizont și vitalitate. Și, paradoxal, aceste aprecieri au prins ușor și supraviețuiesc pe aitura. Însă, blocajele conjuncturale, atmosfera psihologică — susținută prin efchete și epite — în jurul problemelor culturale se năruie sub impactul cultural viu, nemilcitat al gîndurilor masive din clasi și al unui tot mai acut interes creatoare în termeni unei culturale, pentru revitalizarea memoriei noastre culturale. Sintem, dar, din nou noi înșine printre culturile lumii.

CONFABULE

Astăzi este ziua cea mai limpede din viața mea

indreptat cu capul aruncat pe spate

privesc iar cerul pină departe și mi se pare minunat

să-l văd la fel de albastru neschimbat statornic acolo unde

il văzusem și acum cițiva ani înainte de a mă supune

întîmplării.

Julian Neacșu

Vechea dramaturgie românească

Urmare din pag. 1

Privit în mod absolut, dar fără discernămint, faptul pare absurd. Adevărul nu ar fi cu neputință să apară fără un prealabil de Cum se poate nega lipsa unui ceva? Acel ceva ar fi, în cazul de față, eroul tragic, singurul în măsură să nu producă o altitudine pozitivă. Numai existența sa poate să-și genereze propriul negativ în eroul său, mai bine zis, anti-eroul comic. Așa, cel puțin, ne invită marele model al modelelor care este dramaturgia greacă. Numai cînd tragedia coboară și ea de pe propriul piedestal, odată cu Euripide, și căi comedia lui Aristofan. De aci înainte dramaturgia grecească nu va evolua decît în sensul exclusiv al comicului. Să luăm și cazul deopotrivă de cunoscut al secolului clasic francez. Mai întii apare Corneille cu ponderea profund tragică a marilor sale creații (făcînd abstracție de încercările sale de comediograf din tinerețe), și numai concomitent, sau aproape concomitent, cu tragedia mai coborîtă pe pămînt a lui Racine izbucnește și marea comedia a lui Moliere. În ambele aceste cazuri exemplare da l precedă cu necesitate pe nu.

Totuși, o atare ordine, destinată să dea satisfacție logicii generale, are loc doar atunci cînd o cultură sau, mai precis, un moment clasic al ei, nu dă tribut nici unei alte culturi apropiate, din care ea se sărăcească imediat. Or, tocmai această din urmă ipostază există la noi. Și nu numai la noi, ci și în cuprinsul altor precedente ilustre. Așa, de pildă, cultura latină a derivat imediat din apropiata cultura greacă tocmai atunci cînd în cuprinsul acesteia din urmă sînt perimate de mult marea creație de tragică. Este, deci, direct așa cum s-a și întîmplat — ca dramaturgia Romei să debuteze prin comedie. Noi îi cunoaștem numai pe Plautus și Terentius. Dar unde sînt cele 40 de comedii ale lui Caecilius, care li precedă? Unde sînt așa zisele comedii togate ale unui Titinius sau ale unui Afranius? Ele ar putea fi regăsite ca și ineditate românești recent publicate sau ca și acelea ce-și mai așteaptă încă lumina. Analogia apare perfectă cu destinul dramaturgiei românești inițiale, legate de cea franceză, cu mult după Corneille și Racine.

Arhivele modeste reflectii imi sunt sugerate de ce-aș editat Teatrul românesc înedit din secolul al XIX-lea, și cărora le exprim, pe această cale, toată grațitudinea.

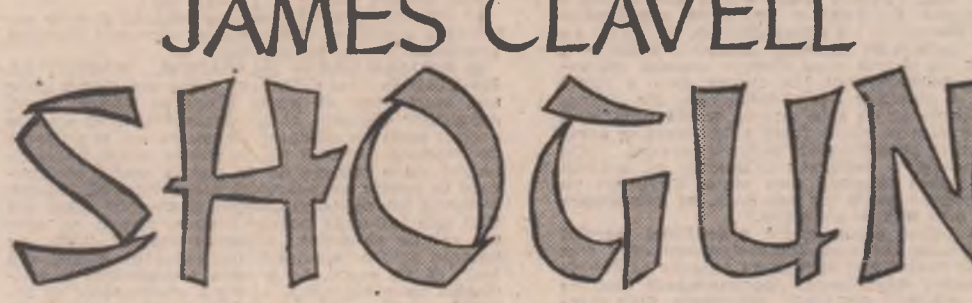
Romantismul permanent

Urmare din pag. 1

a traduce estetic această compoziție emoțională unde există diferențieri istorice și de asemenea, straturi de permanență. Nimeni nu susține ipoteza unui om „modern” cu totul schimbător sufleteste căci „modernitatea” e o trăsătură și un accent, în definitiv secundar și nu o calitate obținută prin operațiunea de laborator chimic. Chiar dacă admitem ideea „salutului”, evoluția nu se produce fără acumulari treptate, care alelea sînt decisive în cultură și dau coeziunea ei de fenomen organic. A și „modern” însemnează a potrivit la ora suficientă de desfrîntare din aspect vechi și din azi, cu soluțiile estetice variabile încă active și sînt piedici esențiale în detectarea unor tipologii de creație, confirmate în literatura „modernă” prin cronologie, care se practică azi.

O direcție dintre cele mai puternice ale poeziei noastre este aberant și n-are o legătură inteligibilă cu titlul, nici cu dedicația: ex: „Aici țigările cu culoarea unor ochi / albaștri, care mă priveau unori / de la un geam, la altul / și insistau asupra hirtiei mele colorate / ca asupra unei piese de pe tabla de sah. / Dar tu erai ca-

JAMES CLAVEL

ASEDIUL

cu să-l zboare capul fluului său, dacă dădea drumul la săgeată. Toți știau că ea era nici o afecțiune între tată și fiu, numai un respect reciproc pentru violența comitat. El bine, fiule, ești /spun comandantulul găzilor personale a moștenitorului?

Sudorea șiroia pe fața lui Buntaro. După o clipă se dădu la o parte și slăbi încordarea arcului, dar săgeata rămase la locul ei.

Isihido îl văzuse de multe ori pe Buntaro la întreceri trimișii săgeți la două sute de pași, șase săgeți lansate înainte ca prima să atîngă ținta, toate la fel de precise. Ar fi ordonat ferit atacul acum și-ar fi terminat cu cel dot, tată și fiu, și cu toți ceilalți. Dar stia c-ai fi fost o faptă de timp și înceapă cu ei și nu cu Toranaga și, în orice caz, poate că atunci cînd o să pornescă adevăratul război, Hiro-matsu o să fie ispitit să-l părăsească pe Toranaga și să lupte alături de el. Doamna Ochiba spuse că va vorbi cu Pumn de Fier cînd va sosi ceasul. E se jurase că el n-o să-l părăsească niciodată pe moștenitor, că e o să-l strîngă pe Pumn de Fier de partea ei, îndepărîndu-l pe Toranaga, poate chiar să-l facă să-și asazineze stăpîniul și în acest fel să vite conflict. Cu ce-l are la mînă, ce știe ea despre el? se întreba din nou Isihido. El poruncește ca doamna Ochiba să plece din Yedo, dacă e cu puțină înclinate de adunarea regenului. Viața ei n-ar mai valora nici două parate după punerea lui Toranaga sub acuzare de înaltă trădare — lucru asupra căruia căzuseră de acord toți regenii. Punerea sub acuzare și seppuku imediat, cu forța dacă era nevoie. Dacă ea scapă, bine. Dacă nu, nu contează. Moștenitorul va guvernă peste opt ani.

Intră pe poartă înaintînd cu pași mari prin grădina însoțit de Yabu și Hiro-matsu. Cinci străji veneau în urma lor. Se înclînă politicos și făcu urările de bine lui Kiritsubo. Apoi, mulțumit că totul era cum trebuia să fie, se întoarse și plecă cu toți oamenii lui.

Hiro-matsu respiră ușurat și-și scărpină hemoroizii.

Ai face bine să pleci acum, Yabu-san. Viermele tău n-o să-ți mai facă nici un nezac.

— Da, înădă.

Kiri își ștergea transpirația de pe frunte cu batista.

— E un kami rău! Mi-e teamă pentru stăpîniul nostru. Începură să-l curgă lacrimile. Nu vreau să plec!

— Nu i se va întîmpla nici un rău seniorului

Toranaga, vă promit, doamnă, spusă Hiro-matsu. Nu știu să pleciți. Acum!

Kiri încercă să-și înăbușe suspinele și-și coborî vîlul gros prins de borul pălăriei mari.

— O, Yabu-sama, n-ai vrea s-o însoțesc pe doamna Sazuko pînă în casă? Te rog.

Bineînțele.

Doamna Sazuko se înclînă și plecă în grabă, urmată de Yabu. Fata urcă în fușă scîrle. Cînd era aproape de ultima treaptă alenească și căzu.

— Copilul! Îți păi. E rănită?

Toți ochii se îndreptară spre fata lungită jos. Mariko alergă la ea, dar Yabu ajunge primul. O ridică. Sazuko era mai mult speriată decît lovită.

— Totul e-n ordine, spune ea cu respirația înțetă. Nu vă îngrijorați, nu mi s-a întîmplat nimic. A fost o prostie din partea mea.

Cînd fu într-adevăr sigur că totul e bine, Yabu se întoarse în curtea exterioră, pregătindu-se să plece imediat.

Mariko veni înapoi spre poartă, mai liniștită. Blackthorne privea nedumerit spre grădina.

— Ce este? Întreba ea.

— Înădă, spusă el după o pauză. Ce-a strigat doamna Kiritsubo?

— Copilul! E rănită? Doamna Sazuko așteptă un copil, îi explică ea. Nouă tuturor ne-a fost teamă că s-ar fi putut să i se întîmple ceva zăind.

— Copilul e al Toranaga-sama?

— Da, spusă Mariko privind înapoi spre lectică.

Kiri era acum înaintur, perdelele transparente trase, vîlul lăsat. Blata femeie, gîndi Mariko, știind că ea încerca doar să-și ascundă lacrimile. Și eu aș fi tot atît de împăimîntată să-mi părăsesc stăpîniul, dacă să fi în locul ei.

Ochii i se îndreptară spre Sazuko, care mai făcu o dată cu mîna din capul scîrlior, apoi intră înăntur. Usa de fier soare a sunet prelung. Parcă ar trage a moarte, gîndi Mariko. O să-i mai vedem vedem?

— Ce-a vrut Isihido? Întreba Blackthorne.

— El... nu știu cuvîntul exact. Cerceta... căceia un tur de inspecție, fără avertizare prealabilă.

In românește de Doina Cerăceanu

DIN POEZIA INDIE CONTEMPORANE

MARGARET CHATTERJEE

Copacii oraşului

Arborii oraşului ca şi oraşenii își trăiesc din plin libertatea din gesturi.

Am văzut nodurosul nim lupându-se potrivnic marelui sale; senilele lui uscându-se acolo sus se hotărâu să rămână sub cerul înalt

murmură ochilor mai curind anțife silabe norocoasă ocrotite de cucerănie

numal copacului din margine de drum l-au fost tăiate creangă după creangă cu un bonț fierăstrău —

musonul care-l va înșpica noi brațe îl vrea încă miracol

S. BALU RAO

Cain și Abel

Aceleași semințe același pîntec hrănesc singura lui mină

alta care-l har minții sale devine Abel și numal împreună ei alcătuiesc Biblia

Ultimul vals

Galbena frunză în vîntul toamnei planează

Viața este ultimul vals pe pămînt

Duminică

Noroiul apei se scurge printre degete pentru rîul vroom din penunzi adiacent în afară

face printre oguzi înainte ca tu să-ți umzești a treia oară gura

Intră duminica în duminica trecătoare

KEDARNATH SINGH

Copiii în parcul de joacă

Au venit în oraș și m-au luat. Încet mă risipeam ca un teren de joacă.

Ei au văzut și erau fericiți pentru că voiau un stadion ceea ce eu devenisem. Mai aveau nevoie de o minge ceea ce eu puteam deveni pentru că m-au văzut și pictoarele lor s-au dezvăluit izbîndu-mă. Eu mă pregăteam să alerg

REVISTA STRĂINĂ

PROZATORUL CUI VLADIMIR PARAT ESTE AȘTEAZI AUTORUL A TREIȘPEZECI cărți, încercînd explicarea unui tip uman al anilor noștri, care trăiește în bunătate, muncă, rezolvă probleme curente și concrete, dispune de putere, are clipe de răgaz, dar a cărui viață este amenințată tot mai mult de golițiune sufletească și moraliă. Dar nu numai amenințată.

în risetele, fîpcele lor, dar am căzut și a dispărut stadionul; numal pictoarele lor așteptau unul dintre ei a zis; unde-i mîngea? Al doilea a arătat către zid, al treilea către păduri și eu m-am luat după el înceț, lîris, către zid, de la zid la păduri, dinspre păduri înapoi în oraș. Pumnii le erau ca niște pumnale. Urauu. Unde e mîngea? Unde e mîngea? Eu m-am surprins trist, abătut pierdut, ei nu mă vedeau.

UMASHANKAR JOSHI

Ochi de întuneric

Cu toată strălucirea Soarelui nu poate să vadă diafan lustrul Cerului. Miezul nopții cu ochii săi de întuneric este întele de cel mai firav magar din codrii cașmici.

Un exil

Mă mir cum sufletul ăsta de nimie a intrat prin contrabandă în viață. Nu mă lepadă de umbra fîtelor poredică de om drept așteptînd; din naștere pînă-a moarte mișună morților. Tu cași cașii de om morie în naștere — de aceea cutreier și-am cutreierat omloune Exil pe acest pămînt.

SARVESHWAR DAYAL SAXENA

Hrană pentru acr liber

De o mie de ori le laveti pe vrăbii că lumea de dincolo de colivie este un loc vast și fără mîlă că nu vei fi în stare să găsești nici măcar mîrosul eașelor tale în distrugătoare-le-1 vifere.

Există, desigur, rîul, pîrul, nicidecum oceanul. dar ebuie să te scufunzi în adînc pentru un strop de răcoare; în colivie sorbi dintr-un bol transparent.

Afară semințele sînt scuturate și rar de găsit aici ciugulești dintr-o gramădă afașă de vînzăză ochii praștel. aici elripitul este numal al tău. Și totuși vrabia va cînta libertatea în ciuda șanselor de a fi ucisă.

Printre coastele coliviei se va strecura afară cil poate fiecare nerv strecurîndu-și i către libertate pînă cînd se deschide coliviu ori se sparge; vrabia își pregătește hrana pentru aer liber.

ASHIS SANYAL

Toate ușile sînt deschise

Ușile toate sînt deschise vîno suferinșo, ca un împărat victorios vîno și așeză tronul gol al sufletului meu. Nu-ți apun nici o rezistență. Sunt astăzi invinsul creș Ravan înfrînt de gîrețicul amăgîtoarelor sorși. Pretutaludenî vād arzînd rugul fuserar patul de nună al Pramibei dar numal ieri a fost alita culoare grămas verde în zori a fost împovărată cu flori.

Pășiri galbene erau acolo și tu numal a ta și a mea zăcînd unul de altul atit de aproape. Totu-i cărunț acum fiecare lucru e gol în deșă-amiază aboșită nici a așteptare nici o bucurie alcăiere. Am lăsat ușile deschise. Vîno suferinșo, scupă în această beznă tronul sufletului meu. Lăvește puterile și-n înfrîngerea mea, în nepatînța mea lăză-mă să sumpi întreaga lume cu o lamentație tăcută. Ah, suferinșo, imagine a tristei sfîșie-mă în buclii, nu mai rîvnesc vrea glorie cerească în acest singuratic întuneric.

NIRUPANA KAUR

Visc

Visea meren, vînez un mormînt căcîndu-se într-un smarald cil pămîntul un crater de anilina în frazișii de ceață, un galben abis tremurător printre pîni marîn.

Apoi vînez că m-am vînat Cleopatra Felciora Maria Isadora Duncan și Moeva „Iosie intruchipîndu-mă.

Și vînez o superbă lume pașnică precum marea sub platoșa sorilor.

GOPAL BRAUMIK

Intru lauda întunericului

Pe lumina rîlei asemene celorlalți sînt înșepătura cum o simți și tu trist, cenușiu, la căderea nopții.

Coborăz lîniștea pe pămînt, na cîndat prezentîmint mă face să cred că-i renașterea mea.

Sînt atit de lumines lăuntric, ma te îngîșora, lubesie-mă dacă-ți plac, alungă-mă decă nu-a psalmul tău.

Eu serb secretari întunericului lăzîși mă simt renașcînd singur, într-un cort necunoscut, singur.

Cu sorile se trezește lumea și în vîltoarea ei mă pierd; ca să revină dulcele vis mal trebuie să aștept venirea nopții!

In românește de Ion Iuga

GRIGORE VIERU R.S.S. MOLDOVENEASCĂ

O ceață caldă

Unde sînt frunzele hranite cu singele dragostei noastre? Unde e singele hranit cu verdele frunzelor tinere?

Și apele unde sînt limpezi de sufletul nostru? Pe seminele unde e limpezii de tremurul apei?

Unde e pasărea treziată în zori de soaptele dragostei noastre? Unde e dragostea noastră treziată în zori de-al pasării cîntec?

O ceață caldă cu frunze alunecă printre arbori și eu de ea mă lîpșesc, lubite, cum alinau, cum alinau — de fâptura ta somnoroasă.

Făptura mamei

Ușoară, măică ușoară, C-al putea să mergi călcînd Fericită totuși ești de Între ceruri și pămînt!

În priviri e-un fel de teamă Fericită totuși ești — Iarba șile cum te cheamă, Steaza șile ce gîndești.

În limba ta

În aceeași limbă Teată lumea plînge. În aceeași limbă Ride un pămînt. Dear în limba ta Durerea poți s-o mingii. Iar becuria S-o preschimbî în cînt.

În limba ta Ți-e dor de mama, Și vînu e mal bun, Și priazol e mal prinț Și dear în limba ta Poți ride singur Și dear în limba ta Te poți eprî din plîns.

Iar cînd nu poți Nici plînge și nici ride, Cînd nu poți mingia Și nici cînta Cu-al tău pămînt, Cu cerul tău în față Tu tacl atuncea Tot în limba ta.

Un secol grăbit

Prieteni, mirați-vă-n grabă cil încă zăpada e albă

Plouă Și umbra mea E-n alt troleibuz Unul își uită umbrela. Altul mînușile. Celălalt Crivățul deschis.

Unuia de la etajul de sus, Îi curge uncropul pe cap, Altuia necurățenia. În magazinul de mărfuri Invelit în hîrtie de staniol. Un chirurg uită foarfecul În abdomenul meu. Niște constructori Uită determinat drumul. Un vînzător Uită să ne întoarce rețel.

Ecoul uită cum să răspundă Spune: „hau-hau!” în loc de „hei-hei!” O mincună uită de unde vine Și zice că vine din ral Ghicitoarea uită răspunsul, Nebunul cea-a întrebă, Unul își uită buclăica în gură, Altul gura în buclăică, Cineva are carte Și uită că are și parte. Un poet uită a se nașie. În călău uită să piară.

Plouă Și umbrela mea E-n alt troleibuz. O inimă tinărită uită să bată. Un bocanc Uită să-și mute pîntenii

Din palma frunzel căzute. Unul se culcă Cu pieptul pusiu Uitîndu-și cerul afară. Cîntă spăc de paloș cu mina. De-al lui ascușit, Uitînd că-l gol. Unul uită începutul cîntecului. Altul niște cuvînte. Altul Mama își uită Plouă umbrela mea E-n alt troleibuz. Unul își uită ochii pe altul. Altul urechea sub ușă. Unul uită unde se duce. Altul De unde vine. Gura uită de inimă. Ideea — de ce care născut-o. Unul uită pe inima Hiroșimei O bombă atomică. Altul uită să iasă din peșteră. Se uită o făgăduință. Un jurămînt. O convenție. Niște forți. Uită să mal răsără. Niște pasări să mal revină. Niște izvoare uită să curgă. Înecro, globele, Ait de grăbit. Încroto alii de distraț!

Ai două inimi, mamă

Ai două inimi, mamă! Cum măru cel rodit Mal multe mere are. Cum șiele-a de ce care mal multe-a. Vieții noastre toate Arzînd neconșent

Ai două inimi, mamă! Cum noi am cîștiga, Ah, două pîini odată Și îie pe-antîndură, O, mamă, și le-am da —

Ai două inimi, mamă — Se vād în ochii tăi Ca spice mari și coapte Ce sub un cer de arșiș Pe scutură uitate Pe sînițele lor vād.

Locuiesc

Locuiesc la marginea Unel iubiri. La mijlocul ei Trăiesc credința mea.

Locuiesc la marginea Unel cîntec. La mijlocul lui Trăiesc speranța mea.

Locuiesc la marginea Unel pîini. La mijlocul ei — Dragostea mea pentru voi.

GERARDO DIEGO

Gerardo Diego este una din cele mai mari figuri ale literelor spaniole. Membru de frunte al așa-numitelor generații de la 27 — pleiadă de literați care și-a însușit o formulă emblematică sărbătorirea a 300 de ani de la moartea lui Gongora (1627) —, autor al unei opere vaste și complexe, el concentrează într-un anume sens aventura poeziei spaniole a acestui secol, poezie reprezentată printr-o profunzime de forme și stiluri ale avangardei moderne, dar în același timp ancorată solid în tradiție.

El a fost credincios pînă la moarte acestor două drumuri, modernism și clasicism.

Chiparosul din Silos

Măreț fâurar de umbră și vis cu lancea la boita strîpungit. Șuvoi ce te zvîrcolești și cu nebună încapătinare aproape de stele ajungi. Calarg al singurătății, fulgurare de credință, săgeată de speranță. Astăzi a sosit la tine, făruri ale fluviului Arlanza, sufletul meu, rătăcînd la întimplare și fără de stăpîn Cînd te-am văzut singur, ferm, atrăgător, cu mîștii de nelinișit am fost cuprîns

devenînd și eu șuvoi m-am înălțat ca line, ca line turn negru de anevotoase ascușuri, exemplar al nebunii verticale, chiparos tăcut, aflat în adîncia liniștie din Silos.

Trandafir

Ea era și nimeni nu știa. Însă arborii ingenucheau la trecerea ei. În ochi, ave-marii culbărea și-n pîrul ei vitralii se-mpleteau.

Ea era. Ea era. În minile ei mi-am pierdut conștiința ca o frunză moartă, minei ogivale ce dădeau stielelor hrană.

Prin aer pluteau cînturi fără sunet și pe covorul ei de pașă adormit am rămas.

Prezentare și traducere Esdra Alhasid

SPORT Semne bune

disciplinele sportive românești fac cu schimb. Dacă într-o vreme afluș a fost tînut de rugby, apoi de handbal sau tenis, astăzi afluș este tînut de gimnastica românească feminină. Se vorbește cu respect și admirație de tinerele noastre gimnaste. Aurelia Dobre este cea care întrunește toate adevînițele, toate entuziasmele. Evoluția din Olanda a fost strălucitoare și impunătoare. Dar facem aici un elogiu și Danieliei Silivas, care care se îndreptau inițial spre țările noastre. Că în ațitea alte împrejurări, cînd sportivii numărul 1 e „urmărit”, se întimplă să apară surpriza. Iar surpriza a fost Aurelia Dobre. Împrejurarea ne aduce aminte de felul în care a cîștigat Nadia Comăneci sfragiile la Olimpiada canadiană. Ea a ieșit în față înaintea Teodorei Ungureanu, singura concurentă de care Nadiei îi era, în mod declarat și cîștit, frică. Dar de Teodora nu-i era frică numai Nadiei...

de elită și în momentul în care o înotătoare germană, creditată pînă acum din oficiu cu locul 1, iese pe locul 2 între două românce, care ocupă locul 1 și 3, avem de ce să fim mindri de această școală de națîie-fete aparută în România, care se bate de la egal la egal cu cele mai bune înotătoare din lume și, mal mult decît alii, cîștigă. Bravo, Tamarei Custache, Stelii Pura, Luminței Dobrescu, Liviei Copariu. Celelalte sporturi care altă dată ne insenaua mai aduc din cînd în cînd între noi raza speranței. Iată, de pîlîi, în handbal, Dinamu București, după ce a ieșit alături de Steaua între primele patru ale unui concurs tare, în K.L.G., cîștigă un altul în compania și în dauna faimoasei echipe din Zaporoje (U.R.S.S.). (Vă mai aduceți aminte finala de cupă handbalistică dintre Mînaur și Zaporoje?). Este, totuși, încă prea puțîn. Cîț despre fotbal — așteptăm. Așteptăm meciurile Stelei din Cupa Campionilor, care le vor pune destule probleme. Glasgow Rangers nu este numai o echipă de temperament scoțian, mal ales că are și cîțiva internaționali britanici de alte origini în rîndurile ei. Proba va fi grea. Urmează să fie jucată așa cum se cuvine. Cîț despre mondialele de fotbal pronosticurile în legătură cu Danemarca, Bulgaria, Grecia și România sînt în plină ebuliție. În ciuda unor atunri, pe care nu le credem rezistențe pînă la capăt, nu credem că echipa Danemarcei va cîștiga grupa. Mai curînd o echipă de la Dunăre sau de pe malul Mediteranei. Nu a aplicat fotbalul sudic, mediteranean, prin formația Spaniei, o aspră lecție în lîni dancă? Aitî Bulgaria, cîț și Grecia și România sînt pentru selecționata dancă ecucșii cu multe necunoscut. Deci și aici un pronostic: victoria fotbalului sudic.

Interim

Luceafărul

Revistă editată de UNIUNEA SCRITORILOR din REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMANIA

Redactor șef: Nicolae Dan Frunțelată. Redactor șef adjuncț: Mihai Ungheanu. Secretar responsabil de redacție: A. I. Zăinescu.

REDACȚIA: București, Piața Școlii nr. 1, tel. 17 32 09. ADMINISTRAȚIA: Calea Victoriei nr. 115, tel. 50 74 95. Tiparul executat la: COMBINATUL POLIGRAFIC CASA ȘCINTEI